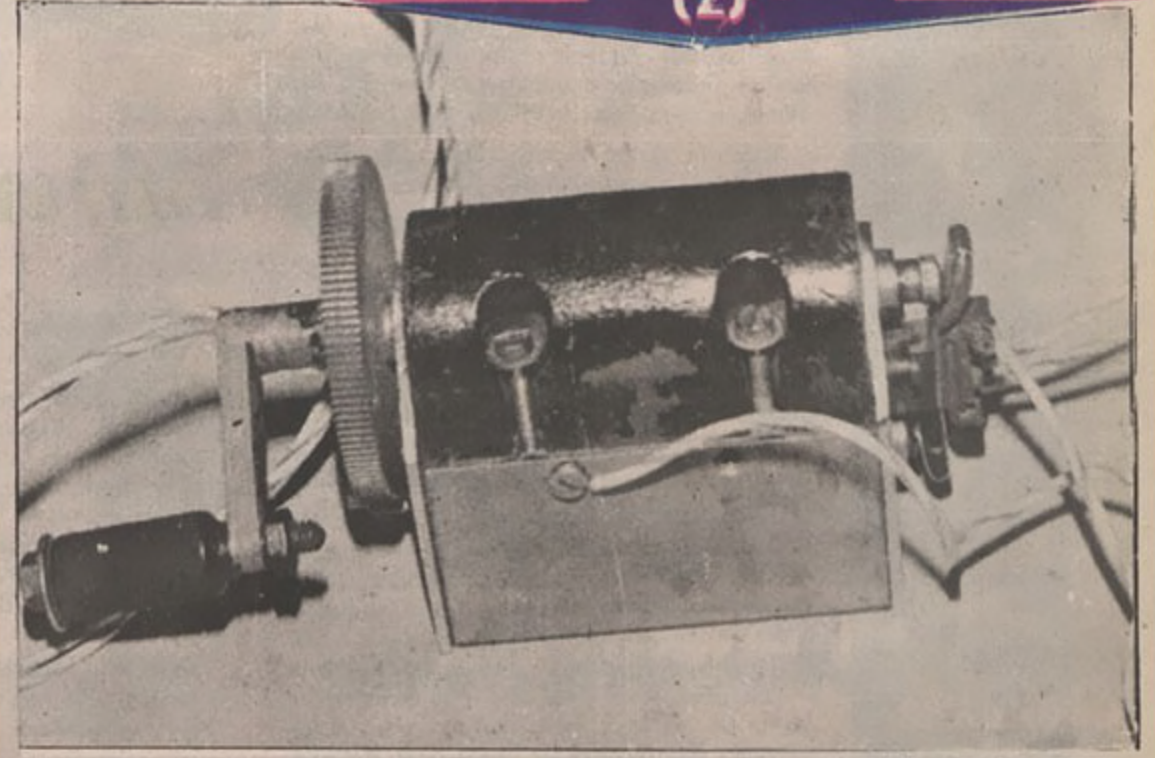
11 MAYIS 1980 PAZAR 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

SAYIN DEMİREL BU NEDİR? (2)

EĞER, "İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ"NİN ALTINA ATILAN İMZA TÜRKİYE'NİN GURURU VE ONURU İSE, SORUMUZU YANITLAMANIZ GEREKİR. BUNUN İÇİN, DÜN SORDUĞUMUZ SORUYU BİR KEZ DAHA TEKRARLIYORUZ BU ALET NEDİR ?

"Demokratik Anayasal Düzenin İşlerliği, Anayasal Hak ve Özgürlüklerin Yaşama Geçirilmesi Semineri" yapıldı

İstanbul Belediye Salonu'nda yapılan seminere bilim adamları, hukukçular ve Cumhuriyet ile Demokrat Gazetelerinden yazarlar katıldı. (Fotoğraf: Kadir KAPUAĞASI)

ORHAN APAYDIN

"12 Mart'ta yapılan Anayasa değişiklikleri otoriter devlet özlemcilerini tatmin etmemiştir"

ANAYASA DA ORTADAN KALDIRILMAK İSTENİYOR

● İstanbul Barosu'nun düzenlediği seminerde konuşan Suphi Karaman "Bir avuç çıkarcı ve bunların siyasal yardakçıları milletin tümünü temsil edemezler" dedi

HABER MERKEZİ

İstanbul Baro'su ile İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'nin birlikte düzenledikleri "Demokratik Anayasal Hak ve Özgürlüklerin Yaşama Geçirilmesi" konulu seminer İstanbul Belediye Salonu'nda yapıldı.

Seminerde söz alan konuşmacılar, Anayasa'nın

(Devamı 7. Sayfada)

DEMOKRATCA

Vazgeçin artık!..

BİR tarafta Cumhurbaşkanlığı seçimi, erken seçim ve Anayasa değişikliği gibisinden tartışmalar ve de CHP'nin AP'ye karşı bitmek bilmez "diyalog" serenadları sürüp giderken, birdenbire faşist terör dalgasının yükselmekte olduğu gözleniyor. Özellikle Trabzon, Samsun, Kayseri gibi faşistlerin hakimiyet kurmak için yoğun çaba harcadıkları yerlerde faşist saldırılar dikkat çekici bir şekilde azmıştır.

Nihayet, Kayseri CHP İl Başkanı'nın da alçakça katledilmesi bütün bu gelişmelerin doğal bir sonucudur. Hergün faşizme teslim olmayı reddeden birçok yiğit insan, gençler, öğretmenler, avukatlar, mühendisler alçakça katlediliyor. CHP il ve ilçe yöneticileri arasında da faşistlere boyun eğmeyi reddeden ve bu nedenle faşist saldırılara uğrayacak olan çok sayıda yiğit insanın bulunması kuşkusuz doğaldır.

Doğal olmayan şey, olay karşısında CHP merkez yöneticilerinin takındıkları akıl almaz tutumdur. CHP diye bir şey varsa onu yaratan teşkilat yöneticilerinin, il başkanlarının alçakça katledilmeleri karşısında, Ecevit'in ve CHP yöneticilerinin TRT'den verilen demeçleri ile Türkeş'in aynı olayla ilgili demeci arasında neredeyse öz itibariyle hiç fark yok gibidir: "Bu menfur saldırı karşısında çok üzülmüş"ler, "özgürlükçü demokrasi adına kaygı duymuş"lar, falan...

* * *

TÜRKEŞ'e ve TRT'ye diyecek bir şey yok. Faşistlerin her cinayet ve katliamından sonra Türkeş bu cinayeti kınayan bir demeç veriyor ve bunu da TRT (herhalde kamuoyunu yanıltma amacıyla) hemen yayınlıyor. Sanki demeci dinleyenler bu alçakça cinayetlerde Türkeş'in hiç "dahli" yokmuş diye düşünecekler!

Ama, herkes neyin ne olduğunu artık iyice biliyor. Bu gibi işlerin hesabı sorulurken, TRT arşivlerinin de pek bir yararı olmayacaktır kimseye. Bunu Türkeş'in kendisi de biliyordur, belki de bu işten hoşlandığı için yapıyordur, kimbilir?

* * *

PEKİ, CHP yöneticilerine, Ecevit'e, Üstündağ'a ne demeli? Kendilerinin o makamlara gelmelerini sağlayan teşkilat yöneticilerine bile sahip çıkamayanlara "yuh olsun" demekten başka ne söylenebilir?

Türkiye'de yürütülen faşist saldırılar, çoktan CHP kitlesine de yönelmektedir. CHP mensupları da işkencelere, katliamlara, tehditlere uğramakta, Erzurum-Yozgat gibi faşist işgal altındaki yerler başta olmak üzere pek çok yerde faşistlerin baskısı altında yaşamaktadırlar. Bu baskılar şimdi CHP'nin bazı etkin il yöneticilerinin birer birer katledilmelerine kadar vardı.

Bütün bu olaylar ve gelişmeler karşısında Ecevit ve CHP yönetiminin, Demirel'in "sağdan gelen teröre de karşı çıkmasını" talep etmekten başka yaptıkları bir şey yoktur. Oysa Türkiye'deki olaylar CHP yöneticilerini ve yukardaki talepte ifadesini bulan anlayışları çoktan aşıp geçmiştir. CHP yöneticileri ne Türkiye'deki olaylara doğru dürüst bir teşhis koyabiliyorlar, ne de doğru-tutarlı bir çözüm önerebiliyorlar.

Bugün, Türkiye'de milyonlarca emekçi tam bir ölüm-kalım mücadelesi içindedir. Egemen sınıflar kendi ekonomik-sosyal-siyasal bozgunlarının kefaretini milyonlarca emekçiye zorla ödetmek istiyorlar. Milyonlarca emekçinin kollarına demirden bir kelepçe takar gibi, faşizmin karanlığını hakim kılmak istiyorlar... Ve bu amaçla nice yiğit gençleri, nice yiğit aydınları birer birer alçakça katlettiriyorlar.

Bütün bu gelişmeler karşısında, hala "nerden gelirse gelsin, teröre karşıyız" gibi bir nakarat bu azgın faşist tehdit karşısında kölece bir boyun eğişten başka ne ifade eder?

(Devamı 7. Sayfada)

"HANGİ GECE VARKİ GÜNDÜZ OLMAYA"

Kulkuloğlu'nun törenine onbinlerce insan katıldı. İşçi, köylü, memurlardan oluşan ilerici-devrimci kalabalık halk topluluğu Kulkuloğlu'nun cenazesine sahip çıktı. Törene katılan kadınlar sık sık "Mustafa canımız, yerde kalmaz kanımız" şeklinde slogan söyledi.

Levent Kulkuloğlu. Cenaze töreninde babasının fotoğrafı ile birlikte yürüdü. Ağlamaklı. Daha ne olup bittiğinin bilincinde değil. Büyüdüğünde anlatacaklar ve kısaca, "Babanı faşistler öldürdü" diyecekler...

CHP'li 150 parlamenterin gözleri önünde Ülkü Yolu Derneği'nden cenaze kortejine yapılan saldırıyı hatırlatan bir yurttaş:

'KAYSERİ'DE DEVLET FAŞİSTLERİN ELİNDE'

● Cenaze törenine katılan bir başka CHP'li yurttaş: "Sustukça üzerimize geliyorlar. Kudurdular. Artık sessiz kalmayacağız!"

Yaşar GÖREN Kayseri'den bildiriyor

CHP Genel Sekreteri Üstündağ başkanlığında 150 dolayında bir parlamenter grubu ile onbinlerce devrimci ve ilerici yurttaşın katıldığı Kayseri CHP İl Başkanı Kulkuloğlu'nun cenaze töreni anti-faşist bir gösteriye dönüşürken, törenin bitiminde kendileriyle konuştuğumuz CHP'li yurttaşlar, Ülkü Yolu Derneği'nden korteje yapılan saldırıya dikkati çekerek, "Kayseri'de devlet faşistlerin elinde" dediler.

(Devamı 7. Sayfada)

Kulkuloğlu'nun eşi. Tören boyunca gözyaşı döktü. Oğlu Levent'le yaşamını sürdürecek bundan böyle. Kimbilir daha ne kadar gözyaşı dökecek.

ISTANBUL'DA TÖB-DER'Lİ BİR ÖĞRETMEN AĞIR YARALANDI

Faşistler bir zabıta memuru ile 8 yaşındaki oğlunu öldürdüler

● Kayseri'de faşistlerce ağır yaralanan Nebahat Harputlu öldü.

● Faşistler Çorum'da bir işçiyi öldürdü.

● İzmit Cezaevi'nde görüşmeler engelleniyor

● Faşistlerin saldırısına uğrayan Aydınlıkevler Lisesi Müdürü yaralandı

● Urfa'nın Siverek ilçesinde sokağa çıkma yasağı konuldu.

Eskişehir'de bir kişi ölü olarak bulundu

HABERİ 5. SAYFADA

KUTBZADE: "TÜRKİYE, ÜSLERİN İRAN'A KARŞI KULLANILMAYACAĞINA SÖZ VERDİ"

Kutbizade Türkiye'nin ABD ile aralarında arabulucuk yapmasına gerek olmadığını tüm isteklerini ABD'ye bildirdiklerini belirtti

HABER MERKEZİ

İran Dışişleri Bakanı Kutbizade Yugoslavya Devlet Başkanı Mareşal Tito'nun cenazesinden ülkesine dö-

(Devamı 7. Sayfada)

Mihri Belli: "TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİ BİLE YOK"

HABERİ 7. SAYFADA

YSE-İŞ Genel Başkanı İsmet Acar açıkladı:

Hükümetin kurulmasından bu yana 12 bin mevsimlik işçi işten atıldı

● Acar, "Hükümet, TİSK ve MİSK ile işbirliği içinde işçi haklarına karşı geniş bir kampanya içine girdi" dedi

ANKARA (DEMOKRAT)

TÜRK-İş'e bağlı Yol-İş Federasyonu üyesi YSE-İş sendikası Genel Başkanı İsmet Acar, YSE-İş Sendikası lehinde alınan mahkeme kararlarının uygulanmaması için, Köyişleri ve Kooperatifler bakanı Ahmet Karayiğit'in ilgili yerlere telsiz emri gönderdiğini açıkladı, 13'ü Bölge, 37'si İl Müdürü olmak üzere toplam 50 YSE Yöneticisi hakkında yargı kararlarını uygulamadıkları gerekçesiyle kovuşturma yapıldığını bildirdi. Acar, AP Hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana 1175 kadrolu, 12 bin mevsimlik işçinin işine son verildiğini de belirtti.

Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen YSE-İş Genel Başkanı İsmet Acar, hükümetin, İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve MİSK ile işbirliği içinde, işçi haklarına karşı geniş bir kampanya içine girdiğini, kamu kesiminde sürdürülen ve 65 bin işçiyi kapsayan sözleşmelerin engellendiğini vurguladı.

(Devamı 7. Sayfada)

"VERGİ ADALETSİZLİĞİ VE VERGİ TASARILARI" KONULU BİR SEMİNER DÜZENLENDİ

● TÜM-PER-SON-KON Genel Başkanı Sakip Hiçerimez, "Memur, dul ve yetim açtır" dedi.

HABERİ 7. SAYFADA.

CHP'Lİ EGE "ANNELER GÜNÜ"NÜN KUTLANMASINA KARŞI ÇIKTI

● "Faşist terörün tırmandığı ülkemizde hergün ölen evlatlarımızla, ülkemizdeki 20 milyon anne de her gün ölmektedir."

HABERİ 7. SAYFADA

THY grevi sona eriyor

● Grev nedeniyle uçamayan uçakların hemen bakıma alınacağı ve bakım yaklaşık bir hafta süreceğinden uçakların muhtemelen önümüzdeki cuma günü havalanabilecekleri belirtildi.

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk Hava Yolları'nın 83 gündür devam eden grev anlaşmayla sonuçlandı. Ulaştırma Bakanlığı ile Hava-İş Sendikası yetkilileri arasında Pazar günü imzalanacak toplu sözleşmeden sonra grev kaldırılacak.

Türk-İş'e bağlı Hava-İş Sendikasının Türk Hava Yolları işyerlerinde 83 gündür devam eden grevi, işverenin, sendikanın istekleri karşısında lokavt ilan etmesi üzerine başlamıştı.

İşveren 1 Mayıs ile ilgili ifade ve THY yönetimine ilişkin maddeyi ideolojik bulmuştu. Ancak, Hava-İş yetkililerinin söz konusu maddeleri geri çekmeleri üzerine anlaşma sağlanmıştı. Son uyuşmazlık konusu olan "işçilerin grevde geçen süredeki ücretlerini almalarına"

(Devamı 7. Sayfada)

TARİŞ'İN YENİ OLAYLARA GEBE OLDUĞU ÖNE SÜRÜLDÜ

● DİSK 3. Bölge Temsilciliği, TARİŞ'in özel sektöre devrine ilişkin girişimlere fırsat tanınmayacağını bildirdi.

HABERİ 7. SAYFADA

BAKANLAR KURULU'NUN SON KARARLARI

Sanayici ve ithalatçılar için idari yaptırımlar kaldırılıyor

HABERİ 7. SAYFADA

Yağ ithalinde her türlü vergi, harç ve resim kaldırıldı

HABERİ 7. SAYFADA

TV Dairesi Eski Başkanı Yılmaz Dağdeviren:

"TRT'DE BU YÖNETİMLE ÇALIŞMAK İSTEMİYORUM"

● Dağdeviren, kendisine Genel Müdür Teknik Yardımcılığı teklifi yapılırsa bunu kabul etmeyeceğini söyledi.

HABERİ 7. SAYFADA

Demokrat'tan OKURLARA

Tito ve Demirel

Uzunca bir süredir komada bulunan Tito'nun geçtiğimiz hafta ölümü, bütün dünyada yankı uyandırdı. Tito için düzenlenen görkemli törene katılan çeşitli ülkelerin devlet ve hükümet başkanları, kendi aralarında görüşmeler yaptılar. Yugoslavya'da yaşayan çeşitli milletlerin insanları ise önderlerine duydukları saygıyı ifade edebilmek için saatlerce yol boylarında beklediler.

Carter'in törene kendisi katılmayıp annesini göndermesi, dışarda eleştiri konusu olurken; Demirel'in de Ecevit'i uçağına almaması içerde gülümsemeyle karşılandı.

Tito kendi anlayış ve dünya görüşü doğrultusunda yurttaşlarına iyi bir yaşam armağan ettiği inancıyla son nefesini verdi. Bu nedenle Tito'nun hasta yatağında gönül huzuru içinde son nefesini verdiği söylenebilir.

Ya, Tito'nun cenaze törenine katılan diğer devlet ve hükümet başkanları da öyle midir?

Tito'nun cenaze töreni sırasında en huzursuz olan devlet adamı kuşkusuz Demirel olmuştur. Tito'nun na'şına karşı saygı duruşunda bulunurken, kendi ülkesinde faşist saldırılara hedef olan ve canını yitiren onlarca insanın hayali gözlerinin önüne gelmiştir. Doğan Öz'ün, Ümit Doğanay'ın, Tütengil'in, Yurdakul'un, İpekçi'nin, yüzlerce ilerici devrimci genç ve öğretmenin ve son olarak da CHP Kayseri İl Başkanı'nın hayali...

Sonra, işçiler üzerindeki baskılar, DİSK yöneticilerinin gözaltına alınması, güvenlik kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu ölen çocuklar, gençler, herhalde tek tek Demirel'in gözlerinin önünden geçmiştir. Ve o, bir Başbakan olarak nasıl olup da bu kadar insan öldürüldüğü halde, kendisine karşı muhalefetin bir türlü dinmediğini, işlerin bir türlü düzelmediğini düşünmüş olsa gerek.

Demirel'in Yugoslavya dönüşü verdiği demeçte baştan sona hırçın bir havanın görülmesinin nedeni bu olmalı...

* * *

İçerde herşey Demirel'in iki gün önce bırakıp gittiği gibidir. Cumhurbaşkanı seçimi vesilesiyle egemen güçler arasında Türkiye'nin nasıl yönetileceğine ilişkin çatışma olanca şiddetiyle sürerken (ve bu durum mümkün olduğu kadar gizlenmeye çalışılırken) halkın günlük yaşamına her yönüyle yansıyan devalüasyon olayı tekrar gündeme gelmiştir. IMF tekrar dikilmiştir karşımıza... Demirel IMF'ye yine teslim olacaktır ve arkasından "devletin demokratik otoritesi" iddiasıyla yeni baskı ve zulüm uygulamaları tezgahlanacaktır.

Ve bütün bunlara karşı tepkiler oluşacak ve çatışmalar yoğunlaşacaktır. Aylardır yaşadığımız gerçekleri görmeye devam edeceğiz.

* * *

Tam bu sırada erken seçim ve parti kapatma kavramlarının –hem de aynı anlarda– karşımıza çıkması, Türkiye'nin nasıl bir düzenle yönetildiğini kanıtlayan gelişmelerden sadece iki örnek olarak değerlendirilmelidir. Hem "hürriyetçi parlamenter rejim" veya "özgürlükçü demokrasi" olacak; hem demokrasinin gereklerinden olan seçimlerden sözedilecek, hem de sol görüşü benimseyen partilerin yaşamasına izin verilmeyecek....

İşte Demirel, Yugoslavya dönüşü bu mümkün olmayan ve olmayacak olan şeyi gerçekleştirmek için yeniden kolları sıvadı. Bakalım ne olacak? Bu görüntü nasıl korunacak...

DÜŞÜNCE ALANI

Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Recai Emre:

"özel oto kullanımını kısıtlayıp kitle taşımacılığına yönelmeli"

- NASIL BİR KİTLE TAŞIMACILIĞI? ENERJİ KONUSUNA BAKTIĞIMIZ DA ÜLKEMİZDE TAŞKÖMÜRÜ REZERVİ 800 MİLYON, LİNYİT REZERVİ 5 MİLYAR TONDUR. AYRICA 75 MİLYAR KWS'LİK BİR HİDROLİK ENERJİ POTANSİYELİ VARDIR. BÜTÜN BUNLARA BAKILDIĞINDA RAYLI KİTLE TAŞIMA SİSTEMİ HEM ENERJİ TASARRUFU HEM DE ALTERNATİF ENERJİ OLARAK İDEAL SİSTEMDİR
- ÜLKE ÇIKARLARI DİYE BİR KAVRAM ARTIK ANLAMINI YİTİRMİŞ AÇIK OLMAKTAN UZAK, BULANIK BİR KAVRAM HALİNE GELMİŞTİR. ARTIK SÖZ KONUSU OLAN EMEKÇİ SINIFLARIN ÇIKARLARI YA DA EGEMEN SINIFLARIN ÇIKARLARIDIR: KAPİTALİST SİSTEMİN GEÇERLİ OLDUĞU BİR TOPLUMDA, SORUNLARIN EMEKÇİ SINIFLARIN LEHİNE ÇÖZÜMLERE KAVUŞABİLECEĞİNİ DÜŞÜNMEK EGEMEN İDEOLOJİNİN TUTSAĞI OLMAKTIR. BU NEDENLE SİSTEM YAPISINI KORUDUKÇA GETİRİLEBİLECEK ÇÖZÜMLER EGEMEN SINIFIN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA OLABİLİR.

TÜRK–İŞ'E BAĞLI YOL–İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI RECAİ EMRE ULAŞIM SORUNUNA AİT SORULARIMIZI YANITLADI.

DEMOKRAT: Türkiye'de bugün ulaşımı darboğaza sokan ulaştırma politikasını nedenleriyle birlikte tarihi bir çerçevede değerlendirir misiniz?

RECAİ EMRE: Ulaşım darboğazının kökleri çok öncelere dayanmaktadır. Birinci Dünya Savaşı öncesi Osmanlı İmparatorluğu'nun yeraltı ve yerüstü kaynaklarını rahat sömürebilmek için yabancı sermaye, ulaşım alanına yönelik yatırımlar yapmıştır. Bu yatırımların şeklini belirleyen iki temel etken vardır: hammadde ve pazar. Bu belirleme doğrultusunda demiryollarına ağırlık verilmiştir. Çünkü demiryolu yapımı o zaman için hem kârlı hem de risksizdir.

Demiryolları, Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte yavaş yavaş devletleştirilmiş ve rakipsizliğini 1950 yılına kadar sürdürmüştür. Bu yıldan sonra karayolları hızla gelişmeye başladı. Dünya petrol piyasasına hakim olan tekeller bu gelişmeyi körüklediler. Çünkü demiryollarının devlet elinde olması, yakıt ve yedek parça açısından tekellerden bağımsız olması, emperyalistlerin işine gelmiyordu. Bunların yerine oto yedek parçası, lastik, montaj sanayi gibi tamamen kendilerine bağımlı işletmeleri geliştirdiler. Petrolün temel yakıt olarak kullanımını sağladılar. İşte bugün yaşadığımız darboğaz bütün bu gelişmelerin sonucudur.

DEMOKRAT: Türkiye'deki ulaşım sisteminin enerji kullanımı açısından genel bir eleştirisini yapar mısınız?

RECAİ EMRE: Ülkemizdeki enerji bunalımının nedeni enerji üretiminde kullanılan kaynakların yetersizliği değildir kuşkusuz. Tersine ülke gereksinimlerini uzun yıllar karşılamaya yetecek kaynakların kullanılması yerine dışa bağımlı kaynakların kullanılmasıdır söz konusu olan. 1977 yılı enerji tüketiminde % 47'lik bir pay petrol tüketimine ayrıldığı halde % 22'lik bir pay kömür kullanımına ayrılmıştır. Bu oran petrol lehine gittikçe artmaktadır. Bugün petrol kullanımının büyük bir bölümü ulaşım sisteminde olur. Dünya çapında bir petrol bunalımının söz konusu olması ve ulaşım sisteminde petrolün adeta israf seviyesinde kullanılması ulaşım alanındaki enerji sorununun temel özelliklerini oluşturur.

DEMOKRAT: Kısa dönemde ulaştırma sisteminin enerji darboğazından en az etkilenerek çıkması için mevcut enerji kullanımında ne gibi tasarruf edici önlemler alınabilir ve bu bağlamda ne gibi alternatif enerji türleri kullanılabilir?

RECAİ EMRE: Tasarruf sorununa verilecek en genel cevap özel oto kullanımını kısıtlayıp kitle taşımacılığına yönelmek olabilir. Ama nasıl bir kitle taşımacılığı? Enerji konusuna baktığımızda ülkemizde taşkömürü rezervi 800 milyon, linyit rezervi 5 milyar tondur. Ayrıca 75 milyar kws'lik bir hidrolik enerji potansiyeli vardır. Bütün bunlara bakıldığında raylı kitle taşıma sistemi hem enerji tasarrufu hem de alternatif enerji olarak ideal sistemdir.

DEMOKRAT: Uzun dönemde ulaştırma darboğazına kalıcı ve gerçekçi çözümler getirebilmek için nasıl bir ulaştırma sistemine gerek vardır?

RECAİ EMRE: Bu sorunun cevabını ararken kimin için çözüm getireceğimizi iyi saptamamız lazım. Ülke çıkarları diye bir kavram artık anlamını yitirmiş açık olmaktan uzak, bulanık bir kavram haline gelmiştir. Artık söz konusu olan emekçi sınıfların çıkarları ya da egemen sınıfların çıkarlarıdır. Kapitalist sistemin geçerli olduğu bir toplumda, sorunların emekçi sınıfların lehine çözümlere kavuşabileceğini düşünmek egemen ideolojinin tutsağı olmaktır. Bu nedenle sistem yapısını korudukça getirilebilecek çözümler egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda olabilir.

Bu uzun dönemde çözümler öneremeyiz anlamına gelmez. Çözümleri emekçi sınıfın yaklaşımının ışığında seçmemiz gerekir. Bu doğrultuda temel olarak şunları önerebiliriz:

1) Ulaşım alt sektörleri arasında ülke koşullarını dikkate alan bir denge ve uyum sağlanmalıdır.

2) Ulaşımı düzenleyen kurumlar tek bir örgüt bütünlüğü içinde toplanmalıdır.

3) Hızlı, ucuz ve konforlu bir kitle taşımacılığı sistemi oluşturulmalıdır.

4) Etkin denetim kurulları oluşturulmalıdır.

5) Kişi açısından değil toplum açısından ekonomik bir politika izlenmelidir.

YARADANA SIĞINIP

Yavuz geliyo yavuz denizi yara yara

Can YÜCEL

Bu SİA daleverasyonu, sanırım, istediği kadar parlamento halvetine, külhanına sokulsun, alevarasyon içinde olmaktan kurtulamayacaktır. Nedeni ise, manav, müşteri ve zerzevat arasındaki üçlemin güçlemidir. Nasıl öyle olmasın ki, sorun meyvahoşta, yani halde zaten hallonulmuş haldedir. Madem gayri Türk, gayri-milli sanayi burjuvazimiz, çaresizlik içinde, Amerikan siyasal ve ekonomik blokuna katılmayı bendolmayı tek çare olarak görmektedir.

Bundan böyle egemenler arasında kimse kimseye "Moskova'ya, Moskova'ya" diye fısıldıyarak, ıslıklayarak bile bağıramayacaktır. Karanlıkta kalmak pahasına bile olsa...

Türkiye'nin elektrifikasyonu bir siyans fiksiyon (yani bilim-kurgu romanı) hikayesi haline gelmiştir çünkü.

Işıktan korkanlar, ampulü ortadan kaldırmayı icad edeceklerdir elbet. Ampul fabrikalarında grev bugünkü koşullarda işçinin göreviyse, grevi yasaklamak da işverenin görevidir, emniyeti icabıdır. Bu rejim karanlıkta göz kırpmaktadır. Böylece, halkı şaşırtacağı, şaşı edeceği vehmindedir.

Eski büyük konaklarda, saraylılar kocaman kocaman sofralarda, karşıdan gelen ayak seslerine karşı, "sesime gel-sesime gel" diye bağırarak, birbirleriyle buluşup koklaşırlarmış... Bugünkü SİA tartışmaları da o temsil, "anlarsın a" kabilinden.

Gazetelerde yayınlanan metin, bir naylon fatura, belki de bir kombinezon. Galatasaray ve Fenerbahçe taraftarları istediği kadar "şike, şike" diye feryad etsin tabaklanmaya elverişli yüzleriyle klüpçüler ve lüpçüler "şaka, şaka" diye pişkinliğe vuracaklardır. Ve de Erbakan, bildiği kadar "Batı Klüpçüsü" yakıştırmasına şut atadursun o hedef aldığı zömre, kadiminden "Cercled Orient" dan neşet ettiğini, o şark kumarhanesinden çıktıklarını öyle iyi bilmektedir ki...

Bir de birgün bakacağız ki U-2 kılığına girmiş bir Goben zırhlısı, ineğin ve örneğin, Kabil'e ya da Tahran'a iki keçi boku atmış: ara nereden kakmış, nereye uğramış, nereden benzin ikmali yapmış, ara ki bulasın. O Goben işte, bir de bakarsınız Dolmabahçe Sarayının duvarına Goblen halı olmuş! Tutabilirsen tut, Süleyman'ın perçeminden! Yavuz! Yavuz! diye millet alkış tutar bir eyyam. Akıllarında işte o hesap... yıllar sonra onu da ıskartaya çıkarıp cilet ederiz diye düşünüyorlar ama, bu milletin traşa karnı tok. Perdahlanmadık bir kulağının arkası kaldı çünki.

Yavuz geliyo, yavuz, denizi yara yara... kolay gelsin! Lakin bu kızı alamazsın başına vura vura... o kız, o kızan, kızıyor size çünki... ve de açtı gözünü...

Arkadaşımız Kayseri'de bir arkadaşıyla birlikte faşistlerce katledildi. Anısı yaşıyor.

İstanbul, Ankara, Kayseri, Yozgat, Samsun, Tunceli Gaziantep, Hatay, Sivas Erzincan ve Maraş'tan Devrimci Arkadaşları

HAYRABET HONCA

Demokrat: 1774

HAYRABET HONCA (1955.....)

Faşistlerce katledildi. Anısı yaşıyor.

Devrimci Arkadaşları

Demokrat: 1772

HALKIN DİLİNDEN

"Anarşinin köküne inildi!"

Sayın Başbakan ve İçişleri Bakanı'na sesleniyorum. Kırşehir'de kıyım harekatı sürdürülmektedir. Sizlere bunu yazarken yardım beklediğimi sanmayın. (Başbakan ve İçişleri Bakanı) Sizlere bir olayı anlatmak istiyorum. Bir öğretmen okuldan evine gitmek için bir taksi arıyor. O anda oraya gelen faşistler, öğretmenin üzerine saldırıyorlar, onu dövüyorlar. Öğretmen karakola şikayet ediyor. Fakat karakolda sanki kendisine saldıran kendisiymiş gibi onlardan da dayak yiyor. Doktordan rapor almak için hastaneye gidiyor. Doktorlar rapor vermeye çekiniyorlar. Vali'den ve Emniyet Müdürü'nden korkularından. Oradan bir kaç gün için rapor alıyor. Bunu duyan Vali ve Emniyet Müdürü doktoru Kırşehir'den uzaklaştırıyorlar. O da sivil faşistlerin bol olduğu Yozgat'a sürülüyor.

Bir de şunu açıklamak istiyorum, Sayın Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy "Türkiye'de milli eğitim yapılacak, milli eğitim yapmayan öğretmenleri görevden alacağım" diyor.

Altı ay hapis yatıp daha sonra MC'nin göreve gelmesi ile öğretmenlik hakkı kazanan elleri kanlı sivil faşistler öğretmen oluyorlar ve daha sonra fakir halkın çocuklarının eline silahı verip "milliyetçi olmayanı vuracaksın, vurmazsan bu okulda okuyamazsın" diyorlar. Sayın Bakan, Milli Eğitim Bakanı bu işe çok teşekkür ederim. Söyledikleriniz böyle mi hayata geçecek?

Ayrıca hapisliği istenen bir faşistin emniyet görevlileri ile birlikte (polislerle) devrimci, demokrat, anti-faşist olanların dövülmesine yardım ediyor. Ayrıca bu faşist bir ay sonra MC'nin affı ile öğretmen olacak. Sayın Başbakan'a ve İçişleri Bakanı'na soruyorum: Anarşinin köküne böyle mi iniyorsunuz? Eğer böyle iniyorsanız, bu işi bırakın da benim 60'lık ninem yapsın. Sizlere nasıl yapılırmış göstersin.

KIRŞEHİR'DEN ANTİ-FAŞİST BİR ÖĞRETMEN

İlgililere duyuru

Biz Acil Yardım ve Trafik Hastanesi'nin yurtsever emekçi personel, memur, sağlık memurları ve hemşireleriyiz.

Hastanemiz Başhekimi olan eski A.P. Senatörü Sayın Haluk Berkol'un kendi kanunlarına göre kullanılıyoruz. Sayın Berkol, "Devlet kanunu neymiş burada benim kanunum geçer" diyerek lüzumsuz kıyımlar ve baskılar yapıyor. İşte size bunlardan birkaç örnek:

1. İki seneden önce asalet yazımızı imzalamıyor.

2. Ortada hiç bir gerekçe yokken sürgün çıkarıyor. Sebebini sorduğumuzda hastane fakülte olacak diyor fakat arkasından memur imtihanı açıyor. Kazanan memurları da derecelerinin altında çalıştırıyor. Örneğin ortaokul mezunu bir kişi 14/2'den başlaması gerekirken 15/1'den maaş veriyor.

3. Tayinleri çıkanlara haber vermeden bekletiyor ve aniden tayinleri göstererek "bunu tebellüğ edersen maaşını alırsın ve gidersin, etmezsen maaş da alamazsın, istifa edersin" diyor.

4. Röntgen teknisyenlerinin normal çalışma saati yeni Tam Gün Yasası'na göre 45 saat, yani günlük 9 saat, bunun altı saati film çekimi geri kalan 3 saati de arşiv ve dosyalama. Fakat bu hastanede 45 saat devamlı film çekiliyor. Ayrıca cumartesi pazar günleri de 9'ar saat çalıştırılıyoruz.

Acaba devlet kanunlarında böyle bir şey var mı, sayın ilgililer sorumuzu lütfen yanıtlar mısınız? Neden böyle kullanılıyoruz?

ACİL YARDIM ve TRAFİK HASTANESİ PERSONELİ ANKARA

Oğlu faşistler tarafından katledilen anadan

Büyük Türkiye'nin büyük yöneticisi Demirel, sen hiç evlat yetiştirdin mi? Önce sevgiyi, ardından acıyı tattın mı? Önce sevgiyi bilemeyen, açlığı yoksulluğu tanımıyan, yoksul Türkiye'yi yönetemez. İnsanlık değerlerini tanımayan, insanca duygulara sahip olmayanlar değil devleti yönetmek, sürü bile güdüp otlatamaz.

Diyeceğim şudur ki, benim gibi nice ana yokluk yoksulluk içinde birer evlat yetiştirdi. Satılmış faşistler kahpece tuzağa düşürerek katlettiler. Devrimcilerin arkasından vatan haini diye koro oluşturuldu da biz ezilenler, kimin vatan haini, kimin yurtsever olduğunu anlamıyoruz sandı.

Gelecek bizim ellerimizde. Biz bu nasırlı ellerle evlat büyüttük, büyüteceğiz de. Bir bir öldürmekle tüketilmeyecek kadar çok çocuk büyüteceğiz. Her alçak saldırı düşmanın tükendiğini gösteriyor, bizim evlatlarımızın değil. Bizim evlatlarımızın toprağa düşüşü ise yeni yeni binlerce fidanın ortaya çıktığını...

Bu nasırlı ellerle yetiştirdiğim evlatlarımın hepsi bu yolda feda olsun. Biz anaların ne güne durduğunu unutmayın.

KATLEDİLEN EVLATLARIN TÜM ANALARI ADINA S.A. / ARTVİN

Kadın ve başlık

Sayın sorumlular,

Anadolu'nun susuz, ışıksız, yolsuz bir köyünde öğretmenlik yapıyorum. Kentimde ve köyümde ocak işçisi çoğunlukta. Ne yazık ki köylerimizde ilkokul sonrası okul yok.

Size yazmamın nedeni şu, kadınlarımızın durumunu aktarmak, o nedenle de yazıma 'Kadın ve Başlık' diye bir başlık koydum.

Asırlardır Anadolu'da kadın mal durumundadır. Bugün çarpık kapitalizmin kök saldığı ülkemizde kentlerden 20-30 km içerilere gidildiğinde, kızın kiloyla para karşılığında satıldığını görürsünüz.

20. yüzyılın son çeyreğinde kadın hala satılır, eksik etektir, aklı kısadır.

Köylerde kadın, tarla, ev, ahır arasında çalışıp didinirken bir yandan da doğanın en önemli kanununu yerine getirir. Doğurganlık... El emeğinin yanı sıra üretime yeni bir insan getirerek katkıda bulunur, çoğalır.

Tarlada, mutfaklarda, doktorsuz, ebesiz ilkel yöntemlerle doğururlar. Yeni canlının göbek bağı ikitaşla veya kör bir bıçakla kesilir.

Bir yanda analar yazgılarıyla boğuşuyor, bir yanda kızlar aynı yolun yolcusu.

Gazetelerin zorunlu olmadıkça uğramadığı köyün kahvesine, 90 amper akü ile çalışan televizyonu izlemek için gittim. Kahvehane, loş, nikotin basılıydı. Tavanında lüks asılıydı. Çay ocağında kaynayan çayın kokusu lüksün cılız ışığıyla oynaşıyordu. Aydınlıklarına şükürlü ama içlerine basılı ışık ışık yarınların özlemini, özgürlüğünü taşıyan insanlarımız...

Gençler 51 tutturmuşlardı. Yaşlılarla konuşmaya giriştik, hoş beş. Rençber olduğunu anlatıyor biri, "Ocakta gök germedik. Nefes darlığı içindeyiz." Sömürülüşünün bilincine varmış okumayı ekmek su gibi gereksinen bir ocak işçisi "köyde bir kitaplık açacağım"

diye lafa karıştı. Konuşmaya kasketli, kirpik diplerine kömür tozu oturmuş genç mi-yaşlı mı çözemediğim biri girdi. "Kitaplıktan önce başlık sorunumuz gelir". İnönü'nün kıtlık devrini nasıl yaşadığını anlatan bir köylüye soruyorum, "Başlık nedir sence dede?", cevaplıyor "sattığımızın eseridir!" Yaralar çözülmeye görsün. gözü kaçmış kadın çorabı gibi sökülür gelir ardı... "mal değil, kız". "Kızlar onbeş yaşına basınca kilosunca para alırız". "Mal mı satıyorsun dede" "Gelenek bu, göreneğimiz böyle." Masaya konan tavşan kanı çaylar yüzümüzü ısıtıyor. Ciğerlerinin savrılığı yüzüne döken biri, "Hükümet piyasaya zam üstüne zam vuruyor. Biz de kazanıyoruz. "Hayat pahalı", "kaç kızın var emmi?" "beş" diye cevap geliyor. Bunun üzerine yandan bir genç "köşeyi döndün emmi."

Başlık böyle algılanıyor köyde. Gelenek görenek diyerek. Oysa yıkıcı bir tüketimi getiriyor beraberinde. Başlık biriktirebilen alıyor kızı. Mutsuz ve zor olan günler daha zor ve daha mutsuz devam etmeye başlıyor. Köyde bir karış toprak ekilip biçiliyor. Boğaza yetmiyor.

Kadın sınırsız doğurganlığın önünü alamıyor. Bıçak kemiğe dayanıyor, göç ediliyor kente, bir kondu örülüyor başlarını sokacak... Zamandır akıyor. Beraberinde sömürü, acı ve gözyaşı getiriyor.

"Ulusun efendisi" en küçük birimi olan bir aile bunalımlara düşüyor.

YASEMİN TUZCU ZONGULDAK

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

BU GECE RÜYAMDA

SÜLEYMAN DEMİREL

BENİ SEVDİ...

ÖYLE KORKTUM Kİ!

HASLET.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

11 MAYIS

1967 Manisa Belediyesi'nde çalışan Genel-İş Sendikası'na bağlı 350 temizlik, otobüs ve mezbaha işçisi greve başladı.

1968 Manisa Belediyesi Temizlik İşlerinde çalışan 142 Genel-İş üyesi işçi, Manisa'dan Ankara'ya yürüyüşe geçti.

Reyhanlı'da çeşitli çiftliklerde çalışan 1500 pamuk işçisi greve çıktı.

Ankara'da Esenpark Gazinosu'nda çalışan işçiler greve başladı.

1970 İstanbul'da Kağıthane Cam Fabrikası'nda çalışan 160 işçi toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıkması üzerine greve başladı.

1979'da hisse senetlerine olan talep azalırken

Tahvil satışları 40 milyar liraya ulaştı

EKONOMİ SERVİSİ

Sermaye piyasasında son yıllarda izlenen gelişmelere karşın, bu piyasa henüz ekonomide biriken fonların üretken alanlara yöneltilmesinde ve uzun vadeli yatırımlan gerçekleştirilmesinde etkinlik kazanmadı. 1979 yılında piyasaya sunulan ve borsa kotuna alınan (borsaya kaydedilen) hisse senetlerinin GSYIH'ya (İthalat ve İhracat dışındaki ulusal gelir) oranı % 2.5 toplam yatırımlara olan oranı ise % 11 olarak kaldı.

Giderek yükselen enflasyon karşısında paranın değerini yatırımcı açısından korudu ğu için, 1979 yılında tahvil sunumu arttı. Tahvili satın alan tasarruf sahibi açısından gerek devlet, gerekse özel kesim tahvillerindeki faiz oranları enflasyonun gerisinde kaldığı için tahvilden elde edilen gerçek gelir sıfırın altındadır.

Merkez Bankası'nın 30.4.1980'de Genel Kurula sunduğu yıllık rapora göre, borsa kotuna alınan hisse senetlerinde % 88 oranında bir artış gözlemlenirken, talebin düşük olmasından dolayı fiyatlarda düşüş oldu.

İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER (MİLYON TL)

	1975	1976	1977	1978	1979
Kamu Tahvilleri	13 100	20.700	40.100	35.500	35.808
Devlet iç borç tahvilleri	9.000	12.000	19.500	20.000	35.458 (2)
Devlet yatırım bankası tah. 3	4.000	8.500	20.000	15.000	
T.Emlak Kredi Bankası tah.	100	200	400	500	350
Özel sektör tahvilleri	1.430	1.726	1.582	2.199	4.516
Toplam tahviller	14.530	22.426	41.682	37.699	40.324
Hisse senetleri(1)	912	1.603	2.886	3.773	7.116
İhraç edilen toplam menkul değerler	15.442	24.029	44.568	41.472	47.440

Kaynaklar: T.C.M.B, T.Emlak Kredi Bankası, Resmi Gazeteler (1) Borsa kotuna alınan (2)458 milyon Tl. özel amaçlı tahvillerdir. (3) 1978 yılında çıkarılan tahvillerin satışı sürmektedir.

Nakit sıkıntısı nedeniyle bankalar kasalarını kullanmaya başladı

ANKARA(ANKA)

Nakit sıkıntısı nedeniyle bankaların kasa mevcutlarını kullanmaya başladıkları bildirildi. Banka kasa mevcutlarının kullanılması ile bankaların kasa mevcutlarında 18.6 milyar liralık bir azalma meydana geldi.

Merkez Bankası'nın 18 Nisan günlü verilerine dayanılarak yapılan hesaplamalara göre, Mart ayı sonunda 53.4 milyar lira düzeyinde olan banka kasaları mevcudu, yüzde 18'lik bir azalma ile 34.9 milyar lira düştü. Bu tutarın yılbaşında 42.5 milyar lira olduğu söyleniyor.

Piyasadaki bilfiil tedavülde bulunan kağıt para miktarı ise Nisan ayının ilk yarısında 28.5 milyar liralık artış gösterdi. 129.7 milyar liradan 158.2 milyar liraya yükseldi Aynı dönemdeki para arzı, bu yılın ilk 3.5 aylık döneminde 45.7 milyar liraya ulaşan bir artış kaydetmiş oldu. Geçen yılın son döneminde artış miktarı 35.4 milyar lira düzeyinde idi.

Yılbaşında 18 Nisan'a kadar banka kredilerinin 56 milyar lira, merkez bankası doğrudan kredilerinin ise 25.6 milyar lira çoğalması sonucunda net kredi hacmi 797 milyara ulaştı. Bu rakkama ulaşan kredi hacmi para arzını artırıcı yönde etkiledi. Bu arada yapılan devalüasyon ve kur ayarlamaları nedeniyle, altın döviz mevcudu da yılbaşında 28.4 milyar lira düzeyinde iken, 18 Nisan'da 77.6 milyar liraya çıktı. Diğer plasmanlar, geçen yılın eş dönemine göre çok yüksek bir artış hızı gösterdi. 285.7 milyar liradan 219.1 milyar liralık bir artış göstererek 504.8 milyar liraya çıktı.

Bu yılın ilk üç döneminde, para arzını azaltıcı yönde etkileyen, vadeli tasarruf mevduatı ve merkez bankasındaki mevduatın artışı ise sırasıyla 7.9 milyar lira ve 13.3 milyar lira oldu. Diğer mevduattaki artışla birlikte, parabenzeri likiditenin bu dönemde 30.6 milyar lira çoğalarak 199 milyar liralık bir büyüklüğe ulaştığı kaydedildi.

Türkiye sermaye piyasası nasıl gelişti?

BANKALARIN KREDİ SAĞLAMAKTAKİ YETERSİZLİĞİ SERMAYEYİ TAHVİL VE HİSSE SENEDİ İHRACINA YÖNELTTİ

EKONOMİ SERVİSİ

Bir ekonomik yapının hem dış ticarette, hem de yatırımların finansmanın da akılcı karar verebilmesi için yeterli sermaye birikimini sağlayabilmesi gerekir. Sermaye birikimi bir yandan ekonomide var olan parasal kaynakları en akılcı biçimde kullanmayı öte yandan tasarruf düzeyini yükselterek yatırımlara yöneltebilmeyi içerir.

Ülkemizde tasarruflar 1962- 1967 döneminde GSMH'nin % 14.6 sını olşutururken kapitalizmin göreli istikrarlı işlediği 1968-1973 döneminde % 18.6'ya çıkmıştır. 1974-1979 döneminde % 17.6'ya düşmesinin nedeni ise enflasyonun giderek hızlanmasıdır. Planlarda sürekli daha yüksektasarruf düzeyi hedeflendiği halde gerçekleştirilememiştir. Bunun yanısıra dış tasarruflar (yurtdışındaki Türk işçilerinin yolladığı dövizler) çok düşük düzeyde kalmıştır. Toplam tasarrufta 1974-1979 döneminde görülen artış ise % 09'dur. Bu artışın bu denli önemsiz olması içine girilen derin ekonomik bunalıma bağlanabilir. Ayrıca, yıllardır Türkiye'de gözlemlenen tasarruf düzeyinin gelişmiş kapitalist ülkelerin tasarruf düzeyinin altında olduğunu belirtmek gerekir.

Yatırımcılar yeni girişimleri için uzun vadeli fonlara, sürekli giderleri için de kısa vadeli fonlara gereksinme duyarlar. Sermaye piyasası temelde sermayeye uzun vadeli fon sağlar. Ancak bu fonların toplanabilmesi için tasarruf eğiliminin yüksekliğinin yanısıra hisse senedi ve tahvil gibi taşınabilir değerlere talep olması gerekir. Türkiye'de özellikle 1960'lardan sonra özel tasarrufların arttığı ve bunların banka mevduatının yanısıra diğer taşınabilir değerlere kaydığı gözlenmektedir.

1950'lerden beri ülkemizdeki banka sistemi mevduat sahiplerine çekici gelmeyen faiz oranları ile topladığı kısa, orta ve uzun vadeli mevduat kaynağını kullanarak devlet ve özel kesimin yatırım ve işletme giderlerini karşılamıştır. Ticari bankaların tam anlamıyla yerine getiremedikleri yatırımlara fon sağlama görevi daha sonra kurulan dört banka tarafından bir ölçüde üstlenilmiştir. Bunlar; Türkiye Sinai Kalkınma Bankası, Sınai Yatırım ve Kredi Bankası, T.C.Turizm Bankası ve Devlet Sınai İşçi Yatırım Bankasıdır. Bu bankalardan ilk ikisi, Uluslararası emperyalist örgütlerle doğrudan bağlantılı olan ve özel kesime kredi sağlamak üzere kurulmuş bankalardır.

BANKA VE TEKELCİ SANAYİ SERMAYESİNİN BÜTÜNLEŞMESİ

Türkiye ekonomisinde tekelci sermayenin belirleyici hale gelmesine koşut olarak yaşanan bir süreç tekelci sanayi sermayesinin artan kredi gereksinimini dolaysız biçimde karşılamak için bankalarla bütünleşmesidir.

Türkiye'de tekelci sermaye üretimini sürdürebilmek için hem hammadde hem de ara ve yatırım malı bakımından dışarıya bağımlıdır. Dışalımları gerçekleştirebilmek için elinde sürekli döviz karşılığı bulundurmak zorundadır. Bu zorunluluk tekelci sermayenin artan kredi gereksinimini karşılamak üzere ortaya çıkan tekelci sermaye banka bütünleşmesindeki önemli etkenlerden biridir. Dolayısıyla günümüz de kredi sorunu çeken, ağırlıkla bankalarla bütünleşmiş sermaye dışında kalan girişimcilerdir. Garanti Bankası'yla Koç-un Akbank'la Sabancı'nın yakın ilişki içinde oldukları bugün hemen herkesçe bilinmektedir. Buna karşın bankaların kredi sağlamadaki yetersizlikleri ister bankalarla bütünleşmiş olsun, ister küçük girişimciler olsun sermaye kesimini tahvil ve hisse senedi gibi araçlara yöneltmiştir.

TAHVİL VE HİSSE SENEDİ PİYASASINDAKİ GELİŞMELER

Çeşitli taşınabilir değerleri tasarruf sahiplerine satmak karşılıklı çıkarların korunduğu bir alış veriş gibi gösterilir. Oysa tasarruf sahibine geri ödenen para hiç bir zaman enflasyon hızına ulaşamaz. Dolayısıyla tahvil, hisse senedi vb. araçların satışı bir değer aktarımına dönüşür. Sermaye piyasasının ilk gelişmeye başladığı 1960'lı yıllarda tahvillere ödenen faizler, kar payı dağıtımı ve enflasyon hızı hemen aynı düzeydeydi. Sermaye piyasasının yeniden ilgi çekici bir konuma geldiğei günümüzde ise söz konusu sayılar arasında uçurumlar vardır. Bu nedenle, tasarruflarına yüksek oranlarda faiz alanlar bile ana paralarının değerinin hızla kaybolduğunu gözlemektedirler.

Türkiye'de özellikle son yıllarda ivme kazanan enflasyon karşısında tahvil, hisse senedine göre daha dayanıklıdır. Bir başka deyimle, hızlı fiyat artışlarının yaşandığı bir ortamda hisse senedinin kar payı getirisi tahvilin getirisinin gerisinde kalmaktadır.

Sermaye piyasasında tahvil satışları son yıllarda süreklibir artış göstermiştir. Özel kesim tahvil satışlarındaki artış bu kesimin enflasyon ortamında borçlanarak, tahvil faiz oranı ne kadar yük sek olursa olsun, maliyeti yine de düşük fon sağlama niyeti olarak yorumlanabilir. Maliyetin düşük kalmasının nedeni elde edilen fonların son derece karlı biçimde kullanılabilmesidir. Hisse senedi satışları en çok 1970-1974 dönemide artmıştır. Daha sonra Kıbrıs Harekatı, enflasyon ve genel ekonomik bunalım hissesenedine olan talebi başka taşınabilir değerlere ya da spekülatif alanlara kaydırmıştır.

- *Yasa tasarısı, fon uygulamasına sınır getirilmesini öngörüyor. Bunun yanında, tahvil ve hisse senedi alışverişleri de bir komisyon denetimine bırakılacak*

- ***Banker kuruluşlarının tasarrufları çekmekte kullandığı bir yöntem, "yatırım fonu" oluşturmak, bu uygulamada bankerler, tasarruf sahiplerinden elde ettikleri paraları onlar adına değişik menkul değerlere yatırıyorlar***

"Yasa çıkarsa bankerlerin banka satın almaları beklenebilir"

SERMAYE PİYASASI YASA TASARISI TARTIŞMALARI YOĞUNLAŞIYOR

- **KREDİ KAYNAKLARI GİTTİKÇE AZALAN ORTA VE KÜÇÜK SANAYİCİLER, BANKA SİSTEMİ VE BANKERLERİ ELEŞTİRİYORLAR**

İzak ATİYAS

Türkiye'de sermaye piyasası ve "banker kuruluşları" üzerine tartışmalar, özellikle son iki üç yıl içinde yoğunlaştı. Bankalar kredi sağlama, para yaratma ve küçük tasarruf sahiplerinin tasarruflarını çekme gibi işlevleri gittikçe daha az bir şekilde yerine getirebilirlerken, "banker kuruluşları" ve bankalar ile sanayiciler sermaye piyasası yasasının bir an önce meclisten çıkmaını talep etmekteler uzun süredir. Hazırlanan yasa tasarısının gerçekleşmesi halinde ise, bankerlerin faaliyetlerinin kısıtlanacağı bildiriliyor. Bu nedenle yasanın çıkması halinde sermaye piyasası ne yönde gelişeceği bankerlerle resmi bankalar arasındaki ilişkilerin bundan nasıl etkileneceği tartışmaları önem kazanıyor.

Yeterli finansman kaynağı bulamayan tekeller ise, hisse senedi ve tahvil ihracı yoluna gidiyorlar.

Bu durumda bankerlerin sermave piyasaları içindeki yeri daha iyi anlaşılmakta. Resmi bankaların veya holdinglerin faaliyetlerinin denetleniyor olmalarına karşılık bankerler çok daha rahat hareket edebilmekte. Örneğin tahvilleri acil para gereksinimi olan şirketlerden daha ucuz alıp. tasarruf sahiplerine yüksek faiz oranı karşılığında satabilmekteler.

Kredi kaynakları gittikçe azalan orta ve küçük sanayiciler ise, banka sistemi ve bankerleri eleştirmeye devam ediyorlar. Örneğin İstanbul Sanayi Odası geçtiğimiz günlerde, banka ve banker kuruluşlarını "sömürü aracı" olarak nitelemişti.

YATIRIM FONLARI

Banker kuruluşlarının tasarrufları çekmekte kullandığı bir başka yöntem ise, bir "yatırım fonu" oluşturmak. Gazetelerde sık sık reklamlarına rastlanan bu uygulamada bankerler, tasarruf sahiplerinden elde ettikleri paraları onlar adına değişik menkul değerlere yatırıyorlar. Paranın nereye yatırılacağı ve ne kadar kâr getireceği konusunda tüm insiyatif ise, banker kuruluşunun kendisinde bulunuyor.

SERMAYE PİYASASI YASASI

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan sermaye piyasası tasarısında yatırım fonu uygulaması na sınır getirilmesinin öngörüldüğü bildiriliyor. Bunun yanında, tahvil ve hisse senedi alışverişleri de bir komisyonun denetimine bırakılacak.

Bu durumda bankerlerin ne yapabilecekleri konusunda bir hesap uzmanı şunları söylüyor:

"Yasanın niteliği ve etkileri konusunda şimdiden tahmin yürütmek çok zor. Bir bakarsınız bir yandan yasa çıkmış bir yandan holding yetkililerinden veya bürokratlardan biri bir banker kuruluşunun yönetim kuruluna girmiş. Eğer yasa bankerlerin girişimlerini kısıtlayıcı nitelikte olursa, o zaman bankerlerin banka satın alması veya bankalarla bütünleşmesi beklenebilir"

YAKLAŞIM

Savurganlığın daniskası

Yılmaz DOĞAN

Tekelci sermayenin ve onların siyasi temsilcilerinin dillerindendüşürmedikleri, yakınıp durdukları bir sorun vardır: Savurganlık. Amacı kâr ve sermaye birikimi olan kapitalist üretimde her firma kendi kârını azamileştirme peşindedir. Bu "benden sonrası tufan!"anlayışı, toplumsal zenginliklerin çarçur edilmesini, atıl bırakılmasını, dolayısıyla insanlığın çıkarları için kullanılmasını engellemeyi de beraberinde getirir. Başka bir deyişle, adına "savurganlık" denilen üretici güçlerin gelişimini engelleme, çarpıtma, bizzat tekelci kapitalizmin doğasında vardır. O halde tekelci sermayenin ve siyasi sözcülerinin "savurganlık, savurganlık!..." diye bağırmaları neyin nesidir? Yanıtlayalım: "Timsahın gözyaşları!..."

Şu "savurganlık!" diye feryatları arşa ulaşan timsahların malum marifetlerinden birine bir göz atalım: Türkiye'de bilgisayar kullanımına.

DPT'nin Sosyal Planlama Dairesi'nce yapılan "Türkiye'de bilgisayarlar ve Kullanımı Anket Sonuçları" adlı araştırmanın bulguları, savurganlığın daniskasını ortaya koyuyor. Araştırmaya göre Türkiye'de 139'u tevlet kesiminde, 206'sı ise özel kesimde olmak üzere toplam 345 bilgisayar mevcut. Bu bilgisayarlar, % 50'si İstanbul % 45'i ise Ankara'da olmak üzere iki büyük merkezde toplanıyor. Ne var ki bu iki büyük şehirde kurulabilecek birer büyük merkezi sistemde toplanabilecek bilgisayarlar, bugün 72 ayrı bilgi işlem merkezine yayılmış durumda. Bu yayılmanın başlıbaşına bir savurganlık olduğu ortadadır.

345 bilgisayarın % 42'si satın alınmış, (Bunlar da küçük boy bilgisayarlardır) % 58'i ise kiralanmıştır. Bilgisayarların satın alındığı ve kiralandığı ABD kökenli çokuluslu tekeller ise, İBM, Univac ve Bourroghs'dır. Bu tekellere her yıl binlerce hatta son yılllarda milyonlarca dolar ödenmektedir. 1972'de bilgisayarlar için 866 bin dolar ödenirken, yılda ortalama 655 bin dolarlık bir artışla 1978'de aktarılan değer tutarı 4.8 milyon dolara ulaşmıştır.

Emperyalist tekellere ödenen bu yüklü tutara karşılık, satın alınan ve kiralanan bilgisayarlardan yeterince yararlanılamamakta, makinalar atıl kalmaktadırlar. Sözkonusu araştırmanın sonuçlarına göre devlet kesiminde, bugün bilgisayarlara yaptırılan işin 2.2 katı daha iyi iş yaptırılabilir. Bugünkü kullanım ayda 110 saattir; kullanılabilecekken kullanılmayan süre ise ayda 249 saattir. Bunun bir başka anlamı ise 720 milyon TL'lik yatırımın kullanılmadan boş tutulmasıdır. Bundan büyük savurganlık olur mu?

Durum özel kesimde de aynıdır. Bu kesimde de mevcut kullanılanın 1.7 katı büyüklüğünde bir kapasite boş tutulmaktadır. Başka bir anlatımla ayda 158 bilgisayar kapasitesi işletilmemektedir. Devlet ve özel kesimdeki boştutulan kapasiteyi gözönüne getirin ve savurganlığın boyutlarını bir daha gözlemleyin.

Bununla da kalmıyor, her yıl milyonlarca sayfa, adet kağıt ve kart kullanmaktadır bilgisayarlar. Üretimi yine çokuluslu tekellerin ellerinde olan bu girdiler için milyonlar harcanmaktadır. Sadece devlet kesiminde 149.3 milyon sayfa bilgisayar yazıcısı kağıdı kullanılmaktadır. Kullanılan 86.5 milyon adet kart için ise emperyalist tekel İBM'ye yılda 163 milyon TL ödenmektedir.

Bilgisayar örneğinde de açıkça görüldüğü gibi iki merkezde toplanabilecek bilgisayarlar 72 merkeze dağıtılmış, dahası dehşet verici boyutlarda kapasitenin atıl bırakılmasına neden olunmuştur. Sonuç, kiralanan, satınalınan bilgisayarlar için emperyalistlere her yıl aktarılan milyonlarca dolar değerdir. Kağıt, kart harcaması karşılığı tekellere ödenen milyonlar ise bu savurganlığın üzerine tüy dikmektedir.

Bu örnek egemen sınıfların savurganlığından sadece bir örnek, Bütün bunlar yetmiyormuş gibi sermaye örgütleri, bir de lüks otellerde "savurganlığı önleme" panel ve toplantıları düzenlemezler mi? Ne demeli hem suçlu hem güçlü.

FAŞİZME KARŞI PARTİZAN SAVAŞI VE TİTO

DIŞ HABERLER SERVİSİ

—2—

İstilacı ve işbirlikçi faşistlere karşı

Yugoslavya halkları omuz omuza çarpıştı

- *Faşist Ustaşi çeteleri bulundukları yerlerde ulusal azınlıklara ve partizanlara saldırarak, işgalcilere destek oluyorlardı*

Tito'nun önderliğindeki partizan güçleri Alman ve İtalyan faşistleri ile bölgedeki uşaklarının orduları yanında Hırvatistan'da faşist Ustaşilerce oluşturulan kukla hükümetin ve Sırbistan'da Mareşal Nedic başkanlığındaki işbirlikçi rejimin güçlerine karşı da çarpışıyordu. Bu kukla işbirlikçi faşist rejimlerin orduları yanında Yugoslavya halkları arasında her türlü düşmanlığı körükleyen katliamlar düzenleyen yarı askeri örgütleri de bulunuyordu. Kısacası Yugoslavya'da "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet" sloganı altında faşist işgale karşı ve yerli faşistlere karşı yürütülen mücadelenin başarılı olabilmesi için Ulusal Soruna doğru ve etkili bir yaklaşım getirmesi gerekiyordu. Ve Yugoslavya'da Ulusal Sorun'dan faşizme karşı birleştirici bir unsur olarak yararlanılabildi.

Tito 1942 Aralığında kaleme aldığı "Halk Kurtuluş Savaşı Işığında Yugoslavya'da Ulusal Sorun" adlı makalesinde "Yugoslavya'da günümüzün Halk Kurtuluş Savaşı ile Ulusal Sorun birbirine sıkı sıkıya bağlıdır" diyordu. Nazilerin hesabı açıktı. Özellikle Hırvatlarla Sırplar arasında çatışma kışkırtılacak, Makedonlar, Arnavutlar, Müslüman Boşnaklar karşısındaki Sırpların şöven tavrından ve bu halklarla Sırplara karşı beslediği duygulardan yararlanılacaktı. Faşizmin bu hesapları tutmadığı gibi yeni federal Yugoslavya'nın ilk örgüsü de partizan savaşı sırasında kuruldu. Ve "ulusal sorun halk kurtuluş savaşında güçlü bir kaldıraç haline geldi"

GENEL AYAKLANMA

4 Temmuz 1941'de alınan askeri ayaklanmayı başlatma kararından sonra kısa bir süre içinde Ujitse çevresinde kurtarılmış bir bölge oluşturuldu. Mihver devletleri, Yugoslavya'nın büyük bir savaş alanı olacağını ve daha işgalin ilk başlarından itibaren başka cepheyi yollamayı düşündükleri büyük tümenleri bu ülkede tutmak zorunda kalacaklarını hiç düşünmemişlerdi. İsyanın genişlemesi ve halkın geniş çapta katılması ona bir genel ayaklanma görüntüsü kazandırdı. 1941 yılı sonlarında ilk düzenli askeri birlik oluşturuldu: Proletarya Tugayı. İlk partizan eylemleri Belgrad çevresinde başlatılmış, Belgrad çevresinde önemli bir bölge denetim altına alınmıştı. Partizanlar bir yandan kukla Sırp rejiminin saldırılarını göğüslerken, Hırvatistan'da da faşist Ustaşi çetelerinin Sırp azınlığına, Bosna'da Müslümanlara karşı yaptığı saldırılara karşı onları ve Hırvat halkını koruyordu. Bu tavırdan dolayı, Sırbistan'da, Karadağ'da, Hırvatistan'da, Bosna'da Hersek'de, Slovenya'da ve diğer bölgelerde hızla partizan birlikleri oluştu ve bunlardan Halk Ordusu doğdu. Yugoslavya'daki savaşın gelişmesi, bir yandan Almanlar'ın buradaki ondokuz tümenini Sovyet cephesine aktarmasını önlerken, bir yandan da İtalyan'ların 20 tümenini bağlamasına neden oluyordu. 1941 sonunda Tito'nun yönettiği partizanların sayısı 80 bine erişirken karşı tarafta 510 bin Alman, İtalyan Bulgar, Macar askeri ve 150 bin de işbirlikçi Yugoslav askeri yeralmaktaydı. Londra'ya göç eden kraliyet hükümeti ise önceleri işgalci güçlere karşı silahlı mücadele verilmesine karşıydı. Daha sonra ise kendi ayrı çetelerini (çetnikiler) oluşturdu. Bu çeteler bir yandan ulusal baskı uygularken, Ulusal Kurtuluş güçlerine karşı çarpışıyor, işgalcilerle işbirliği yapıyorlardı. Yurt dışında ise faşist işgalcilere karşı çarpışanların kralcı çetnikiler olduğu ileri sürülüyordu. Ancak gerçek durum kısa bir süre içinde anlaşıldı.

1942 yılının ikinci yarısında Yugoslavya'nın beşte biri kurtarılmıştı. Batı Bosna'nın bir bölümü, Hırvatistan'ın birçok bölgesi, Dalmaçyanın, Slovenya'nın, bazı kesimleri özgürlüğüne kavuşmuş, Partizan güçlerinin karargahı Karadağ, Hersek ve Bosna arasındaki bölgeye çekilmişti.

YARIN

HALK KURTULUŞ KOMİTELERİ VE HALK KURTULUŞ ORDUSU

HALK KURTULUŞ SAVAŞI IŞIĞINDA YUGOSLAVYA'DA ULUSAL SORUN

Josip Broz TİTO

Yugaslovya'da günümüzün Halk Kurtuluş Savaşı ile Ulusal Sorun birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Bizim Halk Kurtuluş Savaşı'mızın başarıya ulaşmasındaki ana neden buradadır. Eğer Yugoslav halkları, faşizmin yenilgisinden başka, çağdışı kalmış düzenlerden yana olanlarla Yugoslav halklarına zulmedenleri tam bir yenilgiye uğratıp tasfiye etmiş olmasaydı, bizimkinin başarılı olması mümkün değildi. Eğer işgalcilere ve uşaklarına karşı savaşta halkın birliği olmasaydı ve Hırvatlar, Sırplar, Slovenler, Karadağlılar, Makedonlar ve Müslümanlar Halk Kurtuluş 'Ordusu'na ve partizan birliklerine fiilen katılmamış olsaydı, savaş zafere erişmezdi.

YKP'nin 1941'de istilacıya karşı açtığı Halk Kurtuluş Savaşı bayrağı, aynı zamanda, her ulusun kendine özgü ulusal özgürlük ve hak eşitliği yolunda açılmış bir bayraktır.

YKP bundan sonra da tüm Yugoslav halklarının kardeşlik ve beraberliği, özgürlük ve bütünlüğü içinde yaşayabilmeleri için savaşacaktır. Yugoslav halklarının kardeşlik için yaşamalarına engel olmaya yeltenen emperyalist güçlere karşı olduğu kadar; Yugoslavya'nın öteki halklarını yeniden sömürmek ve baskı altında tutmak isteyen büyük Sırp hegemonyacılığına karşı da aynı şiddetle savaşacaktır.

ARALIK 1942

Partizan birlikleri, faşist işgal orduları Yugoslavya'yı istila eder etmez kurulmaya başladı. Partizanlar hem işgalcilere, hem de işbirlikçi faşist Ustaşi çetelerine karşı çarpıştılar. Halk Kurtuluş Ordusu bu partizan birliklerinden doğdu.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Anayasa'yı tebdil, tağyir

Ergin ATASÜ

1961 Anayasası yirmi yıl önce toplumumuzda büyük boyutlara varan gereksinimler sonunda kaleme alınmış, halkın onayından geçip yürürlüğe girmişti. 61 Anayasası'nı kaleme alanlar sorunlara sınıfsal açıdan bakmıyorlar, gelişmiş batı demokrasilerinde görülecek temel hak ve özgürlükleri hayata geçirmek amacını taşıyorlardı. Bu amaç, gerçekçi fakat süreç içinde geliştirilecek bir şekilde Anayasa maddelerinde yer aldı. Sözün kısası özünde ileriye açık o günün sorunlarına cevap arayan bir Anayasa ortaya çaktı.

61 Anayasası'nı dikkatle okursak içeriğinin zaman içersinde çıkarılacak bir dizi yasalar sonunda amacına ulaşacak bir nitelik taşıdığı gözlenir. Örneğin işçi, memur hakları, sosyal güvenlik kurumları, tüm çalışanların özgür ve angaryadan uzak bir çalışma ortamına kavuşmaları, sağlık hizmetlerinin eşitlik ve yaygınlık ilkesine uygun olarak tüm yurtta parasız sağlanması, çocukların ve gençlerin ücretsiz eğitimi, düşün ve yazın alanında özgürlüklerin sağlanması bu bir dizi çıkarılması gereken yasalarla Anayasa'nın ruhuna uygun bir şekilde düzenlenecekti. Vergi yasaları bu konuda eşitlik ilkesine göre ele alınacaktı. Yirmi yıl halkımız bu sosyal düzenlemelerin özlemi içinde çıkması gereken yasaları bekledi.

Beklenti süresi içinde neler oldu? Yine geçmişe göz atacak olursak Anayasa'nın kabulünden on yıl sonra bir zorlama Başbakan'ın, çıkarak, bu Anayasaya lüks dediğini ve hemen değiştirilmesi gerektiği incileriyle ortaya döküldüğünü gözlemekteyiz. Ne yazıkki bu saçma savlar o devrin parlamenterlerinin bir vebali olarak belirli ölçüde gerçekleşti. Arkasından hemen seçimlere geçilerek askıya alınan göstermelik demokrasizimize yine "eskisi" gibi işlerlik kazandırıldı.

Ama halkın beklentileri giderek protestolara dönüşmeye başlamıştı. Bu protestolar göstermelik demokrasimizi sarsıyordu. Çoğumuzun Anayasa'nın emrettiği doğrultuda bir takım yasaların çıkarılarak bulunacağının bilincine varmak gerekirken yine bazı aklı evvellerin sahneye çıktığını görüyoruz. Suç yine bu lüks Anayasa'ya bulunmakta 71'de becerilememiş bazı geriye doğru değiştirmelerin zamanının geldiği kanısı topluma maledilmeye çalışılmaktadır. Çıkar çevrelerine şakşakçılık yapan ve düzenden payını alan bazı gazetelerin bu konuda paneller tartışmalar açtığını gözlemekteyiz. Bu tartışmalara 61'de insan haklarını hiçe saydığı için yönetimden uzaklaştırılan partinin dünyaya kazık kakmış başkanının bile katıldığını görmekteyiz. Hatta o gün ihtilalciler arasında olup, bu gün düzenin nimetlerine ortak edilmiş bazı kişilerinde ortaya çıkıp bu lider eskisinden özür diledikleri oldu.

Geçen yirmi yıllık süreç içinde Anayasa'nın emirlerini yerine getirmeyen yönetimler toplumu bugünkü kargaşa ortamına bilerek getirmişlerdir. Hala bu konuda direnmenin ötesinde Anayasal hakları daha geri bir çizgiye götürmek çabaları olayları daha da körükleyecektir. İktidara sahip hakim çevreler artık mücadele yöntemini kendileri seçmişlerdir. Bu yöntem özgürlükleri alabildiğini kısarak, kendi ekonomik düzenlerini daha doğrusu çıkarlarını garantiye almak mücadelesidir. Bu konuda her türlü oldu bittiyi gündeme getirmeye karalıdırlar. Halkın elini ayağını bağladıktan sonra yabancı sermaye ile birlikte bu günkünden daha büyük boyutlarda ülkenin yağması düşünülmektedir. Durum 1918 Osmanlı Devleti'nin durumunu andırmaktadır. Bütün devlet kurumlarının yabancılara teslim edildiği bir dönemde halkın tam bir suskunluk içine girmesi için akıllarınca gerekenler yapılmaktadır.

Bu işleyiş eskiden kapalı kapılar ardından olurdu. Bugün bir gözü dönmüşlük olaylara açıklık getirmiştir. Olanları görmemek için gerçekten aptal olmak gerekir. Biz geri kalmış bir ülkenin insanları olarak gerçeği görüyoruz. Her gerçeği gören aptal veya korkak değilse bu tezgaha karşı mücadele etmelidir ve edecektir. Önümüzdeki günler bu mücadelenin önemli boyutlara ulaşacağı günlerdir, Anadolu insanı en zor günlerde çıkış yollarını kendisi bulmuş, fakat elde ettiğini koruyamamış bir insandır. Ama artık çıkıştan sonra elde ettiğini koruyacak, nasıl mı? düzen ve düzülen olmayan bir sistem yaratarak.....

DAVUT AKKAYA

Arkadaşımızı yitirdik.
Acımız sonsuzdur.

Devrimci Arkadaşları

(Demokrat: 1773)

ERCAN GÜNDOĞDU
(1957.....)

Emperyalizme ve faşizme karşı onurlu mücadelesinde yitirdik.

Anısı yaşıyor.

Cerrahpaşa'lı Devrimci Arkadaşları

Demokrat: 1776

24 ARALIK'TA DERSLERE GİRMEYEN ÖĞRETMENLERİN MAHKEMESİ SÜRÜYOR

DEVREK–ZONGULDAK (DEMOKRAT)

24 Aralık direnişi nedeniyle haklarında dava açılan 99 ilkokul öğretmeni, geçtiğimiz günlerde mahkemede yargılandılar. Sorguları yapılan öğretmenler, isnat edilen suçu kabul etmediler.

Sözkonusu direnişe TÖB-DER Genel Merkezi'nin direktifi ile değil kişisel istemleriyle katıldıklarını ve K. Maraş soy kırımını, TÖB–DER Genel Merkez yöneticilerinin tutuklanmalarını, ilerici-devrimci bilim adamı öğretmen ve öğrencilere yönelik saldırı ve katliamları protesto ile toplu sözleşmeli, grevli sendika haklarının verilmesi için 1 gün derslere girmediklerini açıkladılar.

Devrek ilçesindeki tüm avukatların sanıkların savunmasını üstlendiği duruşma 21.5.1980 tarihine ertelendi.

YEREL YÖNETİM BAKANLIĞI MÜFETTİŞLERİNİN MEMUR YAPILMASINA İLİŞKİN UYGULAMAYI DANIŞTAY DURDURDU

ANKARA (DEMOKRAT)

Yerel Yönetim Bakanlığı'nın kaldırılması nedeniyle İçişleri Bakanlığı bünyesine yerilen Müfettiş yardımcılarının memur yapılmasına ilişkin uygulama Danıştay'ca durduruldu.

Yerel Yönetim Bakanlığı'nda müfettiş yardımcısı olarak görev yapan 34 kişi, bakanlığın AP Azınlık Hükümeti'nce kaldırılması üzerine, İçişleri Bakanlığı bünyesinde yine müfettiş yardımcısı olarak görevlendirilmişlerdi. İçişleri Bakanlığı'nın daha sonra söz konusu 34 müfettiş yardımcısını çeşitli Bakanlık ve kuruluşlara memur olarak atadığı bildirildi.

İçişleri Bakanlığı'nca Diyanet İşleri Bakanlığı'na, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'ne, Tapu ve Kadostro Genel Müdürlüğü'ne, Ticaret Bakanlığı'na ve Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı'na memur olarak atanan 34 müfettiş yardımcısı, uygulamanın durdurulması ve kararın iptali için Danıştay'a başvurdu.

Danıştay 5. Dairesi 24 Nisan 1980 günü aldığı kararla yürütmenin durdurulmasını benimsedi. Ancak Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararının İçişleri Bakanlığı'nca henüz uygulanmadığı bildirildi. Yerel Yönetim Bakanlığı müfettiş yardımcılarının ilerici demokrat kişiler olduğu ve bu nedenle müfettişlikten alınarak memur yapıldığı ileri sürüldü.

Köyün en yaşlıları Mustafa dayı ve onunla ayni yaştaki hanımı Fatma Nine. İkisi de 62 yaşında. Fatma nine bize bu korkulu suyla yaptığı çaydan ikram ederken kendinin neden bu kadar yaşadığına bir anlam veremeden üzgün, ezik ve endişeli "Bu yaz beş kişi öldü, hepsi de gencecik, hepsi de kanser denen illetten, bu sudan oluyor. Başka suyumuz da yok, mecburuz bunu içmeye. Akkoyunlular ölmüş. Kökünden kurumuş kimin umrunda evlat" diyor.

Akkoyunlu Köyü'nun su gereksinimini karşılayan bu çeşme bir zamanlar 500'ün üzerinde ki eve suyu verirmiş, etrafı her an dolu olur hiç boş kalmazmış. Ama artık köy halkı için bu çeşme ölüm kaynağı gibi, bu nedenlede çevresi bomboş, sakin. Artık zorunlu olmadıkca kimse bu çeşmenin suyunu kullanmıyor.

- KANSERE KÖYÜN ÇEŞMESİNDEN AKAN SUYUN NEDEN OLDUĞU SÖYLENİYOR
- "MECBUREN İÇİYORUZ BU SUYU, AKKOYUNLULAR ÖLMÜŞ, KİMİN UMURUNDA"

1955'ten bu yana kanserden 500'ü aşkın kişinin öldüğü Akkoyunlu köyü halkı:

"Bu köyde, bağıra bağıra öleceğiz"

İSMAİL TÜRKÖZ–ATAKAN KARAYEL

İzmir'e bağlı Tire ilçesinin Akkoyunlu Köyü'nde 1955'ten bu yana kanserden 500'ü aşkın kişi ölmüş. Köy'de, yaşı 35'ın üzerinde olanlar çok az. Köylüler hastalığın köyün içme suyundan ileri geldiğini söylüyorlar. Ancak içme suyunun başka bir kaynaktan sağlanması için gösterilen çabalar şimdiye kadar hiçbir sonuç vermemiş. Yaklaşık 1 kilometre uzaklıktaki bir suyun köye getirilme girişimleri ise hükümetin değişmesi ile yarıda kalmış.

Köylüler "Ne oluyorsa işte bu sudan oluyor" diyerek bir zamanlar köyün tüm evlerinin yararlandığı çeşmeyi gösteriyorlar ve anlatıyorlar:

"Kaç kez tahlile gitti, kaç kere gönderdik tahlile bu suyu ama her seferinde de içilebilir diye rapor geldi. Ama hastalığın nedeninini de söylemiyorlar bize. Belliki sudan, hayvanlarımız bile hastalınıyor hep 'şap' hastalığına yakalanıyorlar"

Köyün en yaşlıları 62 yaşında ki Mustafa Dayı ile onunla yaşıt hanımı Fatma nine. Nedenini merak ederek sorduk kendilerine. Mustafa dayı sigarasını içerken anlattı bize "Bende bilmem oğul, tesadüf olsa gerek, işte bazen oluyor böyle, bir-iki kişi işte bu yaşa kadar gelebiliyoruz. Ama ölümlerin nedeni bizim içtiğimiz sudan bu belli." diyor.

Akkoyunlu Köyü'nün gençlerinden İrfan Çetin yetkililerin ilgisizliğinden şikayet ederek şunları anlattı bize:

"Geçen yıl, aha şu tepe var ya, oraya depo yapıldı. Hükümet değişti kaldı yarıda. Suyun geleceği yer 1 kilometre ha var, ha yok, ama kimin umrunda, kim ilgileniyor? Onlar seçim sırası bir geliyorlar o kadar... Ondan sonra sen ölmüşsün kime ne? Bu köyde hepimiz bağıra bağıra öleceğiz"

Akkoyunlular çaresiz, şaşkın. Bomboş bir köy görünümünde bu köy şimdi sıklaşan ölümler ve göçler nedeniyle. Akkoyunlu'lar şimdi yetkililerden ilgi bekliyor, sorunlarına çözüm bekliyorlar.

"EGEMEN GÜÇLER, HALKA, BİZİ VATAN HAİNİ OLARAK GÖSTERMEK İSTİYOR. BİRÇOK HASTANIN AMELİYAT MASASINDA ÖLMESİNE ASLINDA BİZ İLAÇ İŞÇİLERİ DEĞİL, İLAÇLARI STOK EDİP MİLYONLAR KAZANANLAR NEDEN OLMAKTADIR

İş Güvenliği Kurulu'nun oluşturulmasında işverenle anlaşamayan ve ücretlerinin arttırılmasını isteyen işçiler greve başladılar.

FAKO ve APFAR'da grev başladı

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Petkim–İş Sendikası'nın örgütlü olduğu İlaç İşverenleri Sendikası Başkanı Kaya Turgut'a ait Fako ve Apfar ilaç sanayii fabrikalarında, Ocak ayında başlayan Toplu Sözleşme müzakerelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine her iki fabrikada da grev uygulamasına geçildi.

Fako ve Apfar işçileri istemlerinin ekonomik sorunlar ve işgüvenliği olmak üzere iki temel bölümde yoğunlaştığını ve işverenin istediği işçiyi çıkarmasını önlemek içinİş Güvenliği Kurulunun kurulmasını istediklerini söyleyerek "Bizim önerdiğimiz İş Güvenliği Kurulu 4 işçi ve 4 işveren temsilcisinden oluşuyor ve işçi aleyhinde karar verilebilmesi için 5 oy gerekmektedir. Ancak, işverenin önerisinde, bu kurul 3 işçi ve 3 işveren temsilcisi ve iki oy hakkına sahip olan bir başkandan oluşuyordu. Bu nedenle işverenle uyuşmaya varamadık" dediler.

Fako işçileri, bir gazetede çıkan ve Fako İlaç Sanayii Fabrikası'nın greve gitmelerinden dolayı birçok hastanın ameliyat masalarında öleceğini belirten bir habere değinerek şunları söylediler:

"Egemen güçler bazı konuların bilincinde olmayan halka, bizi vatan haini ve halk düşmanı olarak göstermek istiyor. Birçok hastanın ameliyat masasında ölmesine, aslında biz ilaç sanayii işçileri değil, ilaçları stok edip fiyatlarını arttırarak milyonlar kazanan işverenler neden olmaktadır.

Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Pehlivan:

"Petrol sondajının yabancı sermaye gerektirdiğini söylemek gerçekleri halktan gizlemektir"

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANININ PETROL ARAMALARI KONUSUNDAKİ AÇIKLAMASINI ELEŞTİREN PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI ESKİ BAŞKANI DA 4 BİN 500 METREDEN DAHA DERİN SONDAJ YAPABİLECEK TEKNİK ELEMANIN BULUNDUĞUNU BİLDİRDİ

ANKARA(DEMOKRAT)

TMMOB'ye bağlı Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Mustafa Pehlivan ve Petrol Mühendisleri Odası eski Başkanı Vedat Aslan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu'nun petrol aramaları ve ülkemizdeki teknik elemanların durumu konusunda yaptığı açıklamayı eleştirdi.

Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Mustafa Pehlivan, Bakanın "Yabancı şirketlerin çıkaracakları petrol tahmin ediyorum tüm ülkenin petrol ihtiyacını karşılayacaktır" şeklindeki sözlerine değinerek petrol politikası konusunda emperyalist tekellerin güdümüne girildiğini söyledi ve "sondaj işinin yabancı sermaye ve teknik bilgiye dayandığını söylemek gerçekleri halkımızdan gizlemek ve emperyalizme bağımlılığımızı arttırmak anlamına gelmektedir".

Öte yandan, Esat Kıratlıoğlu'nun teknik bilgi ve teknik elemanlar konusunda yaptığı açıklamayı eleştiren Petrol Mühendisleri Odası eski Başkanı Vedat Aslan da Bakanın öne sürdüğü "4 bin 500 metreden daha derine sondaj yapabilecek bilgiye sahip teknik elemanın bulunmadığı" şeklindeki görüşünün tamamen yanlış olduğunu belirterek Türkiye'de açılan birkaç kuyudan 6 bin metreye kadar sondaj yapıldığını söyledi.

Uşak, Upmaş işçileri direnişe geçti

"Kurtulmak yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz dün Tariş'te, Antbirlik'te, bugün de Aşkale'de, Yeni Çeltek'te bunun örneklerini yaşadık, yaşıyoruz"

UŞAK (DEMOKRAT)

Uşak Pamuklu Mensucat'ta (UPMAŞ) çalışan 380 işçi iki işyeri temsilcisinin hiç bir gerekçe gösterilmeden işten atılması ve toplu iş sözleşmesinin 1 yıldır uzatılması üzerine direnişe geçti. Direnişlerinin başlamasından sonra işverenin Uşak'tan kaçtığını belirten işçiler, aralarında 10 kişilik bir temsilci gurubu oluşturarak, Vali ile görüştüler. Vali, işçilere, direnişten vazgeçtikleri takdirde işverenin ortaya çıkacağını söyledi.

Direnişlerini sürdüren işçiler, demokratik örgütlerin, diğer fabrikalardaki işçilerin ve köylülerin de eylemlerine omuz verdiğini belirterek, "iki arkadaşımızın tekrar işe alınmasını ve 1 yıldır savsaklanan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin bir an önce bitirilmesini istiyoruz. Bunun için de birlikte mücadele etmenin şart olduğunu biliyoruz. Kurtulmak yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz. Dün Tariş'te, Antbirlik'te, Tekel'de, bugün de Aşkale'de, Yeni Çeltek'te ve kendi işyerimizde bunun örneklerini yaşadık, yaşıyoruz." dediler.

Sosyal-İş Osmanlı Bankası ile sözleşme imzaladı

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Sosyal–İş Sendikası ile Osmanlı Bankası arasında 3. dönem Toplu İş Sözleşmesi imzalandı.

Banka işkolunda ilk kez net ücret artışı sağlayan sözleşme Osmanlı Bankası çalışanlarına birinci yıl 10.000.-, ikinci yıl 10.000.-lira olmak üzere iki yılda net 20.000.-TL'lık net ücret artışı sağlanmış oluyor.

İşçilere yeni bazı sosyal haklarda sağlayan sözleşmede kıdem tazminatı 45 gün üzerinden hesaplanacak. İşçilerin gerek özlük haklarını gerekse disiplin işlemlerini düzenleyecek Merkez Kurulu 4 işçi ile 3 işveren temsilcisinden oluşuyor.

Toplu Sözleşmenin imzalanması töreninde bir konuşma yapan Sosyal–İş Sendikası Genel Başkanı Özcan Kesgeç "Genel Sekreterimiz Hasan Bedri Doğanay 15 gündür gözaltında bulunuyor. DİSK Yöneticilerininde bir süredir gözaltında bulunduğu, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmak istendiği bir ortamda Toplu Sözleşme bağıtlanıyor. Bu Osmanlı Bankası çalışanlarının örgütleri ile birlikte dayanışmalarının kanıtıdır, bu kenetlemeden ötürü işçi arkadaşlarıma saygılar sunuyorum" dedi.

Sait Faik Abasıyanık Burgazada'da anılıyor

HABER MERKEZİ

S.Faik Abasıyanık'ın 26. ölüm yıldönümü nedeniyle Burgazada Muhtarlığı tarafından bir anma töreni düzenlendi. Bu yıldan başlayarak şenlik haline dönüştürülmesi düşünülen törene, Demirtaş Ceyhun, Vedat Günyol, Kemal Sülker, Afşar Timuçin konuşmacı olarak katılacak. Tören, Sait Faik büstünün açılması, folklor gösterileri ve Sait Faik Öykü Yarışmasının birincilik ödülünün verilmesiyle sürecek.

Halka açık olan tören için, Sirkeci'den 8.40, Bostancı'dan 9.05'de vapur kalkacak.

SAMİ BAYRAKTAR
(1962.....)

Sen yanmasan
Ben yanmasam
Nasıl çıkarız
Karanlıktan Aydınlığa
Anısı yaşıyor.

YILDIRIM BEYAZIT AKŞAM LİSESİNDEN DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 1778

Uyurken dudağında
gülümseyen bordo gül
Benim kalbimi
harmanlayan sevgi olsun
Anısı yaşıyor.

ALTINDAĞ - DOĞAN ŞEHİR MAHALLESİNDEN DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

SAMİ BAYRAKTAR
(1962)

Demokrat: 1777

İstanbul'da TÖB–DER'li bir öğretmen ağır yaralandı

Faşistler bir zabıta memuru ve 8 yaşındaki oğlunu öldürdüler

HABER MERKEZİ

Yurdun çeşitli yerlerinde demokrat, ilerici, devrimci öğretmenlere yönelik saldırılar devam etti. Ankara Aydınlıkevler Lisesi Müdürü ile İstanbul'da bir ilkokul öğretmeni faşistlerin saldırıları sonucu yaralandılar. Eskişehir'de bir ustabaşının cesedi bulunurken, Çorum'da faşistler bir işçiyi öldürdüler. İzmir'de bir eve atılan patlayıcı maddenin patlaması sonucu 5 kişi yaralanırken, Kayseri'de bir süre önce evi bombalanarak yaralanan Nebahat Harputlu adlı 3 çocuk annesi bir kadın hastanede öldü.

Samsun Ladik'te 4 kişinin yaralanması olayıyla ilgili olarak AP İlçe Başkanı ile MHP Yönetim Kurulu üyesi tutuklandı. Urfa Siverek'te gelişen olaylar nedeniyle sokağa çıkma yasağı konuldu.

Demokrat Haber Merkezi'ne ulaşan haberlere göre olaylar şöyle gelişti:

ANKARA'DA ZABITA MEMURU İLE 8 YAŞINDAKİ OĞLU FAŞİSTLERCE ÖLDÜRÜLDÜ

Akdere Bademli Sokakta bir ziyaretten dönerken kimlikleri belirlenemeyen faşistlerin silahlı saldırısına uğrayan Müslim Balıktaş ile 8 yaşındaki oğlu Pehlevi ağır yaralandı. Müslim ve Pehlevi Balıktaş'ın kaldırıldıkları hastane de kurtarılamayarak öldükleri bildirildi. Balıktaş'ın Ankara Belediyesinde zabıta memurluğu yaptığı, oğlunun ise ilkokul ikinci sınıf öğrencisi olduğu öğrenildi.

Beşevler İktisadi Ticari İlimler Akademisi'nden çıkış saatinden önce okuldan çıkartılan öğrencilere dışarda bekleyen faşistlerin çeşitli sert cisimlerle saldırarak iki öğrenciyi yaraladıkları bildirildi. Bir kız öğrencinin gözaltına alındığı olaydan sonra öğrenciler faşist saldırıların kendilerini yıldıramayacağını belirterek olayı protesto ettiler.

FAŞİSTLERİN SALDIRISINA UĞRAYAN AYDINLIK EVLER LİSESİ MÜDÜRÜ YARALANDI

Ankara Keçiören'de bir grup faşistin saldırısına uğrayan Aydınlıkevler Lisesi Müdürü Selahattin Altınsoy ile yanında bulunan yeğenleri Ülkü ve Atiye Altınsoy yaralandı.

Ağır yaralanan Atiye Altınsoy koma halinde Hacettepe hastanesine kaldırılarak ameliyata alındı. Saldırı'da hafif yaralanan Selahattin Altınsoy'un yeğeni Ülkü Altınsoy'un Aydınlık Evler Lisesinde memur olarak çalıştığı, ağır yaralanan Atiye Altınsoy'un ise aynı lisede öğrenci olduğu açıklandı.

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ DERNEĞİNİN AÇIKLAMASI

Ankara'da Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği Genel Başkanı Servet Devabacak, bir açıklama yaparak Kurtuluş Lisesi Beden Eğitimi öğretmeni Mustafa Nayır'a yapılan "sorgulama"yı belirterek "Tüm öğretmenlere ve üyelerimize yöneltilen bu sorgulamayı şiddetle protesto ediyoruz" dedi.

Servit Devabacak daha sonra, beden öğretmeni Mustafa Nayır'ın 8 Mayıs günü "Tanıklığına başvurulacak" gerekçesi ile Emniyet Müdürlüğüne götürüldüğünü ve 1. Şubede sabaha kadar "Sorgulandığını" ileri sürdü. Mustafa Nayır'ın Numune Hastanesi Beyin Cerrahisi bölümünde tedavi altına alındığı öğrenildi.

● Öte yandan aralarında İncirli Lisesi öğrencilerinin de bulunduğu 50 kişi gözaltına alındı.

Kendisi ile okulda görüştüğümüz İncirli Lisesi Müdürü Hüseyin Becer öğrencilerin futbol sahasında kendi aralarında toplu halde tartıştıklarını ancak bu arada Lisede görevli bekçinin durumu yanlış değerlendirerek güvenlik kuvvetlerini çağırdığını okula gelen ekiplerin öğrencileri gözaltına alarak Emniyet sarayına götürdüğünü söyledi.

İSTANBUL'DA TÖB-DER'Lİ BİR ÖĞRETMEN AĞIR YARALANDI

İstanbul Bayrampaşa Yıldırım Mahallesi'nde, Rahmi Aslan adlı TÖB-DER üyesi öğretmen bir faşistin saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Rahmi Aslan'ın Samsun'un Ladik İlçesi Kekküda Köyü ilkokulu öğretmeni olduğu, raporlu olarak İstanbul'da oturan babasının yanına gelirken saldırıya uğradığı öğrenildi. Saldırganın teşhis edildiği, Yıldırım Mahallesi'nde "Gavur Hakkı, Faşist Hakkı" lakaplarıyla tanınan Hakkı Tutaroğlu olduğu bildirildi. Olayla ilgili olarak yapılan açıklamada saldırganın Rahmi Aslan'ın geleceğini bildiği ve pusu kurarak öldürmek istediği belirtildi. Yaralı Rahmi Aslan Cerrahpaşa Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

● İstanbul Adliye Sarayı Jandarma Karakolu'nda Kadir Apaydın adlı bir kişi karakolda görevli Jandarma Uzman Çavuş İbrahim Çağatay tarafından öldürüldü. İstanbul Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre, öldürülen Kadir Apaydın'ın karakola sık sık gelip gittiği, olay sırasında Uzman Çavuş İbrahim Çağatay'la karakolda yalnız oldukları öğrenildi. Kadir Apaydın'ın Binbirdirek İşhanı'nda Avukat Ali Timuçin'in yazıhanesinde çalıştığı, olayın siyasi yönünün olup olmadığının araştırıldığı açıklandı.

● Pendik İstasyon Caddesi Kaynarca minibüs durağında sol görüşlü Salih Aytar, bir faşistin minibüs içinde silahlı saldırısına uğrayarak yaralandı. Salih Aytar'ın Kartal'da çalıştığı, evine trenle gitmek istediği, ancak bir grup faşist tarafından zorla minibüse bindirildiği öğrenildi. Saldırganların "minibüse binmezsen seni öldürürüz" dedikleri bir süre sonra da minibüste bir kişinin Aytar'ı kurşun yağmuruna tuttuğu belirlendi. Olayda yaralanan Aytar, Numune Hastanesi'nde tedavi edildi.

● Üsküdar Ümraniye Köyü Ihlamur Kuyu Mahallesi muhtarlığı kimlikleri saptanamayan silahlı 3 kişi tarafından tarandı. Muhtarlıkta bulunan AP'li muhtar Ziya Emanetoğlu, Atatürk Eğitim Enstitüsü Memuru Aşkın Şahin, Harun Özen adlı bir işsiz ve çicekçilik yapan Aydın Akiş çeşitli yerlerinden yaralandı. Aydın Akiş'in ayakta tedavi edildiği, diğer yaralıların Numune Hastanesinde tedavi altına alındıkları öğrenildi.

● Çağlayan Sahra Sokakta bulunan bir apartmanda arama yapmak isteyen güvenlik kuvvetleri ile evde bulunan bir kişi arasında çıkan silahlı çatışmada iki er ve çatışmaya giren sol görüşlü Hıdır Doğan ağır yaralandı. Olay da yaralanan erlerin İbrahim Kutlu ve Nazım Kelse oldukları ve Gümüşsuyu Hastanesinde Hıdır Doğan'ın Şişli Çocuk Hastahanesinde tedavi altına alındıkları öğrenildi.

● Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisinde öğrenciler, 9. Mayıs 1978'de bir grup faşist tarafından okullarının taranarak 3 öğrencinin ölmesi, 7 öğrencinin yaralanmasını protesto etmek amacıyla boykot kararı aldılar. Topluca okuldan ayrılmak isteyen öğrencilere güvenlik kuvvetleri müdahale ederek toplu dağılmayı önledi. Daha sonra güvenlik kuvvetleri öğrencileri ikişer üçer kişilik gruplar halinde okuldan çıkardı.

● Maçka'da bulunan Abdi İpekçi yurdu güvenlik kuvvetleri tarafından arandı. Aramalar sırasında 20 öğrencinin göz altına alındığı bildirildi. Gözaltına alınanlardan beş kişinin daha serbest bırakıldığı öğrenildi. Öğrenciler yurdun neden arandığını bilemediklerini bildirdiler.

● Uluslararası Af Örgütü Türkiye'deki üyelerine gönderdiği İngilizce ve Türkçe metinde, kapatılan İlerici Gençler Derneği Yürütme Kurulu Üyeleri ile ilgili olarak İstanbul Barosunun Sıkıyönetim Komutanlığına suç duyurusu yaptığı belirtildi. Uluslararası Af Örgütü adına gönderilen açıklamada, gözaltına alınan İGD Yürütme Kurulu Üyesi 16 kişi ile ilgili açıklamalar yer alıyor.

Öte yandan İlerici Kadınlar adına yapılan açıklamada Maden-İş ve Tekstil grevi işçilerinin sonuna kadar destekleneceği açıklandı.

TSİP'İN AÇIKLAMASI

TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer'in gazetemize verdiği demeçte bazı yanlışlıklar olduğu bildirildi. Konuyla ilgili olarak TSİP Genel Merkez Basın Bürosundan yapılan açıklamada, "Partimiz Başkanlık Kurulu Üyesi Aydoğan Gezer'in gazetenize verdiği 7 Mayıs günlü demeç bir yanlış anlama sonucu, partimizin görüşünü eksik ve yanlış anlatacak biçimde gazetenizin 9 Mayıs günlü nüshasında yer almıştır. Demecimizde "İşçi sınıfının 1 Mayıs hakkını kullanması engellendikten sonra..." ibaresi yoktur". denildi.

URFA'NIN SİVEREK İLÇESİNDE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONULDU

Siverek'te önceki gün çıkan olaylarda AP Gençlik Kolları'nın bulunduğu bina yakıldı. İlçenin çeşitli semtlerinde birçok işyeri tahrip edildi. Güvenlik Kuvvetlerinin olaya müdahale etmek istemesi üzerine gruplar arasında çatışma çıktı ve Mehmet Kurtboğan adlı bir kişi öldü. Bunun üzerine Siverek'te sokağa çıkma yasagı ilan edildi, ilçeye giriş çıkışlar yasaklandı, gazete götüren araçlar ilçeye sokulmadı. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

BİR EVDE MEYDANA GELEN PATLAMA'DA İKİSİ ÇOCUK 5 KİŞİ YARALANDI

İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde Nihat Öngün adlı şahsın evinde meydana gelen patlamada ikisi çocuk 5 kişi yaralandı. Emniyet Amirliği yetkilileri evde yaptıkları aramada barut ve demir parçaları bulunduğunu bildirdi. Görgü tanıkları'da maddenin açık olan pencereden atıldığını ve Nihat Öngün'ün kucağında patladığını söyledi.

Olay sonunda Nihat Öngün, karısı Hamiyet çocukları Fatih ve Oktay ile evde bulunan Misafir Ahmet Soysal yaralandı. Yaralılar Ege Üniversitesi Tıp Fakültesine kaldırıldı.

FAŞİSTLER ÇORUM'DA BİR İŞÇİYİ ÖLDÜRDÜ

Çorum Ağır Sanayi Sitesi'nde işçi olarak çalışan Satılmış Toruk gece geç saatlerde işinden evine giderken kimlikleri belirsiz faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak öldü. Tomruk'un daha önce "Bozkurt" rozeti takmadığı için tehdit edildiği öğrenildi.

KAYSERİ'DE FAŞİSTLERCE AĞIR YARALANAN NEBAHAT HARPUTLU ÖLDÜ

Kayseri Fevzi Çakmak Mahallesinde bir süre önce kimlikleri belirlenemeyen faşistlerce evinin taranması sonucu ağır yaralanan Nebahat Harputlu tedavi edilmekte olduğu hastanede öldü. Katledilen üç çocuk annesi Nebahat Harputlu'nun CHP'li Nevzat Harputlu'nun eşi olduğu öğrenildi.

DENİZLİ'DE BİR POLİS MEMURU ÖLDÜRÜLDÜ

Denizli Dokuz Sarraflar Sitesi'nde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu polis memuru Necati Çelik öldü, kardeşi Şükrü Çelik ağır yaralandı. Necati Çelik'in Erzincan Toplum Polisi kadrosunda görevli olduğu izinli olarak Denizli'ye geldiği bildirildi.

AP LADİK İLÇE BAŞKANI İLE MHP İLÇE YÖNETİM KURULU ÜYESİ TUTUKLANDI

Ladik'te bir süre önce meydana gelen ve 4 kişinin yaralanmasıyla, işyerlerinin tahribine yolaçan olaylarla ilgili olarak, AP Ladik ilçe başkanı Enver Karahan ile MHP İlçe Yönetim Kurulu üyesi CHP eski milletvekillerinden Mustafa Boyar'ın da içinde bulunduğu 13 kişi tutuklandı. Ladık Cumhuriyet Savcısı olayla ilgili olarak 4 kişinin de arandığını bildirdi.

GAZİANTEP'DE YARALANAN POLİS MEMURU ÖLDÜ

Adana Numune Hastanesi'nde tedavi edilmekte olan polis Mehmet Tekelli öldü. Mehmet Tekelli Gaziantep'te Tekel deposuna konan bombayı etkisiz hale getirmek isterken ağır yaralanmıstı.

ESKİŞEHİR'DE BİR KİŞİ ÖLÜ OLARAK BULUNDU

Eskişehir Kartal kiremit fabrikasında usta başı olarak çalışan Rafi Keskin'in cesedi Sütlüce Mahallesinde bir kahvenin önünde bulundu. Yetkililer olayın siyasi yönünün olup olmadığının araştırıldığını söylediler.

MERSİNDE GÖZALTINA ALINAN 7 KİŞİDEN 2'Sİ TUTUKLANDI.

Mersin'de bir süre önce Dr. Ali Hayta'yı öldürmekten gözaltına alınan 7 kişiden Mazlim Güder ile Mehmet Dilli tutuklandı, Kemal Çener, Süleyman Yaslı, Hüsamettin Sonermiş, Haydar Palabıyık, ve Hızır Gök ise serbest bırakıldı.

Ne ilgisi var?

Bir gazetemizde yayınlanan şu habere bakın:

"El Salvador terörde Türkiye'yi geçip dünya birincisi oldu. Bir süre önce San Salvador'un ünlü Barrios meydanındaki kilisenin damlarına önceden mevzilenen kişiler halkın üzerine ateş açmış ve 27 kişi ezilerekölmüştü. 12 kişi de atılan bombalarla ölmüşlerdi."

Hoppala...

Yani "terör"de El Salvador'la Türkiye'yi kıyas etmek de ne oluyor..? Yoksam biz bir "Güney Amerika Ülkesi" filanmıyız?

Bu tür haberler yaymak çok ayıp şeydir doğrusu.. Tam bazı "Mihraklar" Türkiye'de Güney Amerika modeli uygulanmak isteniyor diye şayialar yayarken böyle bir haber vermek de nesi oluyor..?

Kim demiş "terörde Türkiye ile El Salvador karşılaştırılabilir" diye..? Bunu demek için insanın "insafsız" olması gerekir...

Bakalım şimdi, aramızda bir benzerlik var mı?

O türden ülkeler İMF, CIA, SİA.. Vs, vs.. gibi kuruluşlarla pek yakın ilişki içindeler.. Bizde öyle bir durum var mı? Demokratik hak ve özgürlükler orada büyük ölçüde kısılmıştır. Ülkemizde böyle bir şeyi iddia edebilmek için "çılgın" olmak gerekir. Yukarıda okudunuz da gördünüz, koskoca kitlenin üzerine ateş açmışlar, bomba atmışlar, 39 kişi ölmüş.. Hiç bizim ülkemizde buna benzer bir olay oldumu? Hayat pahalılığı enflasyon hızı desen hiç karşılaştırılamaz.

Aramızdaki tek benzerlik, son 4 ayda ölenlerin sayısının 1000'in üzerinde olması.. Eh bunu da "terörist" lerle amansız mücadeleye girerek hayat pahalılığı ve enflasyonu büyük boyutlara ulaştıran hükümetimiz altetmesini bilecektir.. Sözün kısası, yok "sosyal patlama"ymış, yok "Güney Amerika modeli"ymiş, bunlar kökü dışarda bazı mihraklarıın "bağımsız son Türk Devleti" üzerindeki oyunlarıdır.

Bizim merak ettiğimiz, bu tür şayialara ne zaman "dur" denilecektir.

Evet, El Salvador ile Türkiye'yi kıyas etmek "fevkalade ayıp" olmuştur, ayıp!

Yakalayın karaborsacıyı

Ticaret Bakanı Halil Başol, TV'deki basın toplantısında, Et Balık Kurumunda etin 65 liraya satıldığı dönemlerde ihtiyacı olmayanların da et alıp daha sonra bunu dışarıda 180 liraya satarak 120 lira kâr ettiklerini öne sürdü.

65 liraya aldığı eti 180 liraya satan bir insanın 115 lira değil, 120 lira kâr ettiğine inanacak kadar sağlam bir matematik bilgisine sahip olan Ticaret Bakanımız böylece yeni bir meslek daha ortaya çıkardı; et karaborsacılığı!

Sabah saat beşten akşama kadar kuyrukta bekleyen bir insan, alabildiği bir kilo eti karaborsada satarak 115 lira kazanabiliyor. Et karaborsacılığı, kuyrukta beklerken yün çorap falan örülüp satıldığında kârlı bir iş olabilir. Ancak bir sorun daha var; et karaborsacılarının pazarı hayli dar. Öyle ya, insan kasaptan et alacağına aynı fiyata karaborsacıdan niye et alsın? Ticaret Bakanımızın ticaret bilgisinden kuşku etmeye cesaret edemiyoruz. Bu nedenle aklımıza şöyle birşey geldi: Herhalde kasaplar Et Balık Kurumu önünde kuyruğa girip satın aldıkları etleri, kendi dükkanlarında karaborsadan satıyorlardı. Ne dersiniz Sayın Başol?

Aman estağfurullah efendim

Geçenlerde Maliye Bakanlığı'nda yapılan bir konuşmaya Ankara'da hâlâ gülünüyormuş. Gazetemizle ilgili olduğundan okurlarımıza da anlatalım onlar da gülsünler dedik.

Gazetemizin yazarı ve Genel Koordinatörü Aslan Başer Kafaoğlu'nun, son günlerde Anayasayı değiştirme çalışmalarında bulunan ağabeyi Kontenjan Senatörü Adnan Başer Kafaoğlu Maliye Bakanlığı'na eski arkadaşlarını görmeye gitmiş. Maliye Müfettişleri, hesap, uzmanları, yüksek dereceli bürokrat oturmuş çene çalıyorlarmış. Bu arada bir tanesi Adnan beye hitaben "Ah efendim, son zamanlarda bu sol çok azdı. Çeşit çeşit guruplar, her birinin yaptığı ortada. Gazetelerde okudukça çılgına dönüyoruz. Ben her gazeteyi okurum efendim. Cumhuriyet'i okurum, hatta son zamanlarda kızıl solcular 'DEMOKRAT' diye bir gazete çıkarıyorlar, (siz belki görmediniz) ben onu bile okuyorum. Bu 'Anarşistlerin' neler yaptıklarını öğrenmek için. Adnan bey bir an duraklamış sonra 'DEMOKRAT'I nasıl bilmem. Kardeşim yöneticilerinden biri' deyivermiş.

Bunun üzerine üst dereceli bürokrat bey ayağa fırlamış ve "Aman Estafurullah beyefendi, aman estafurullah efendim' demeye başlamış. Şu bürokratlar ne komik değil mi?

● "Sobalarımızdaki ateşe su dökmeye, canları pahasına ve karın tokluğuna bize kömür çıkaran işçilerin ekmeğine el uzatmaya kimsenin hakkı yoktur"

YERALTI MADEN–İŞ İŞÇİLERİ: YENİ ÇELTEK KAPATILAMAZ

Kapatma kararına direneceklerini söyleyen çevre halkı:

"İşyerini faşistlere teslim etmeyeceğiz"

—2—

CHP Havza İlçe Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte Kömür Ocağında işçileri ziyaret eden İlçe Başkanı Nuri Saat, Demokrat muhabirinin sorularını şöyle yanıtladı:

"Devlet bu işçileri sokağa atmak istiyor. Biz teşkilat olarak buradaki işçiler kadar bu kararın karşısındayız. Yasal yönden haklarını aramak şartıyla, herhangi bir tahribata girmeden haklarının mahfuz tutulması bizim de emelimiz. Örgüt olarak, bizler de gerekli girişimlerde bulunuyoruz. İlgili yerlere başvurduk. Burada 20 yıldır çalışan ve yakında emekli olacak arkadaşlarımız var. Bunların hakları ne olacak?"

"Kapatma kararı gerçekleştiği takdirde tavrınız ne olacaktır?" yolundaki sorumuzu ise Nuri Saat, "Her türlü yardıma hazırız. Biz buraya geçmiş olsuna hem de işçi arkadaşların ihtiyaçlarını sormaya geldik" şeklinde yanıtladı.

Eski bir madenci olduğunu söyleyen CHP Gümüşhacıköy İlçe Başkanı Enver Uğurlu, 25 yıldır çalışan ve halen 20 yıllık bir kömür rezervine sahip bir madenin devletleştirilemeyişinin düşündürücü olduğunu belirterek, "Karar tamamen siyasi bir karardır. Linyit kömürü bakımından Türkiye'nin en kalorili kömürünün çıkarıldığı ocağın kapatılmak istenmesine başka anlam veremiyorum" dedi.

Ocaktan çıkan kömürün Yeraltı Maden-Sendikası aracılığıyla dağıtılmasının çok sevindirici olduğunu bu sayede halkın karaborsasız kömür alabildiğini ifade eden Enver Uğurlu daha sonra şöyle konuştu:

"Toz kömürün piyasada karaborsa olarak 5-6 bin liraya satıldığını düşünürsek, kömürün bu ocaktan halka daha ucuz dağıtılmasından en fazla çıkar çevrelerinin rahatsız olduğu anlaşılmaktadır. 3500 TL. olan kömürün Suluova Şeker Fabrikası'na 1700 lira gibi gülünç bir fiatla satılması ve bu durumun işverence zarar gösterilmesi anlamlıdır. Böyle bir karardan yine de en fazla etkilenecek olan halkımız ve bu kararı veren Şeker Şirketi olacaktır. Şu anda 818 işçi iptidai bir şekilde çalışarak günde 350 ton kömür çıkarıyor. Teknik malzemenin geliştirilmesiyle üretim daha da artırılabilir. Bu nedenle Yeni Çeltek Kömür İşletmesi'nin zarar ettiği iddiaları asılsızdır. Karar, sadece halkı kömürsüz bırakmakla kalmayacak, Şeker Fabrikasını, küçük esnafı ve çevre Tuğla-Kiremit-Kireç Ocaklarını da kömürsüz bırakacak halkımız cezalandırılmış olacaktır. Hiç kimsenin 818 işçiyi aç ve açıkta bırakmaya hakkı olamaz. Başta da söylediğimiz gibi her zaman Yeni Çeltek işçilerinin yanında olacağız.

HALK NE DİYOR?

Yeni Çeltek Kömür ve Madencilik Anonim Şirketi'nce işletilen Amasya-Merzifon Yeni Çeltek İşletmesi'nin kapatılması kararı yöre halkının yoğun tepkilerine neden oldu. Köy ve mahalle muhtarları olayı protesto eden yazıları yetkililere gönderirken, halk arasında da kapatma kararının geri alınması yolunda imza kampanyası başlatıldı.

Halk kararın uygulanması halinde doğacak tüm sorumluluğun, bu kararı verenlere ve verdirenlere ait olacağını bildirerek, tepkisini şöyle dile getirdi:

"Gerekirse köylerden, mahallelerden kilometrelerce yolları yürüyerek aşıp Yeni Çeltek İşletmesi'ne ulaşırız. İşçiler, onların çoluk-çocuklarıyla birlikte kapatmaya karşı direniriz. Bugüne kadar hiç karşılaşmadıkları ve hesap edemedikleriyle karşılaşırlar. Çünkü, bu karar, siyasi bir karardır. Bizlerin sobalarımızdaki ateşe su dökmeye, yerin yedi kat altında canları pahasına ve karın tokluğuna bize kömür çıkaran işçilerin ekmeğine el uzatmaya kimsenin hakkı yoktur. İşyerini faşistlere terk etmeyeceğiz. Kapatma kararını işçiler gibi biz de tanımıyoruz. Yasaların işverence çiğnenmesinin sonuçları hesaplanmalıdır."

BİR DEMİRCİ KONUŞUYOR

Demircilik yaptığını söyleyen B.K. adlı bir yurttaş Kömür Ocağının kapatılması kararı hakkındaki görüşünü Demokrat Muhabirine şöyle açıkladı:

"Ben ve benim gibiler ocaklarında Yeni Çeltek Kömüründen başka kömür yakamaz. Kalorisi yüksek olduğu için ocakta işlediğimiz demirin tam kızarması gerekiyor. Bu da ancak, Yeni Çeltek kömürüyle mümkün olabilmektedir. Eskiden kömürü birbuçuk iki misli fiata karaborsadan alıyorduk. Bu sene sağolsun arkadaşlar, bizleri (tüm esnafı) kömürsüz bırakmadılar. Çok memnunuz. Şayet kapatma kararı gerçekleşirse, ben şahsen Yeni Çeltek işçilerinin yanında olacağım. Halkımızın da benim gibi düşündüğüne inanıyorum.

—SON—

"Basını susturmaksızın emekçi halkı susturmak mümkün değildir"

HABER MERKEZİ

Gerçek Gazetesi sahibi Ali Kar gazetesinin "Yazıişleri Müdürü Hamit Çaylı'nın gözaltına alınması ile ilgili yaptığı açıklamada, "Basını susturmaksızın emekçi halkı susturmanın da mümkün olmayacağını bilenler ayrıca, ilerici basını susturmanın kolay olmayacağını da bilmek durumundadırlar." dedi.

Basını susturma girişimlerinin ileri boyutlarda olduğunu belirten Ali Kar şunları söyledi:

"Yazıişleri Müdürünüz hangi gerekçeyle gözaltına alındığını hala öğrenemedik. Habersiz olarak bir gazetenin yazı işleri müdürünün gözaltına alınması, ailesiyle, yakınlarıyla ve özellikle savununa avukatıyla görüştürülmemesi, basın özgürlüğüne, fikir hürriyetine karşı ağır bir saldırı niteliğindedir."

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1- Dört yılda bir, her kezindebaşka bir yerde yapılan uluslararası spor yarışmaları ve şenlikleri. 2- Katolik kilisenin başkanı- Isırgangillerden bir bitki adı. 3- Bir şeyinnasıl olduğunu belirten durum. 4- Ulusların oluşum çağlarında söylene söylene gelişen koşuk. 5- Kaplanırken eğreti yüz geçirilen iki yüzü beyaz yorgan. 6- Evrenin ya da olayların bir kısmını konu edinip yasalara yükselmeye çalışan bilgi- Renklerin en koyusu. 7- Utanç duyma- Bir gösterme sıfatının eski biçimi. 8- Yapıların tasarısını yapıp bunların kurulmasına bakan sanat adamı. 4- Eskrimde bir oyun adı. 9- Maddeye dayanan gereksinmeleri karşılamak için yapılan ve az çok el uzluğu isteyen belirli iş.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1- Her şeyi iyi yönünden alma sistemi. 2- Bir nota- Vilayet- Belirti. 3- Sözle, bakışla telkin yoluyla sağlanan bir çeşit uyku. 4- Gök rengi- Anlamlı davranış- Kısa zaman parçası. 5- Lif- Kişilerin birbirine karşı olan ilgisi. 6- Tersi: Cinlerin güzel ve alımlı olarak tasarlanan dişilerine verilen ad. Kriptonun simgesi. 7- İstanbul'un bir ilçesi- Bir besin maddesi. 8- Sularda yaşayan birgözeli canlı- Ağır kumaştan yapılan bir çeşit kadın giysisi. 9- Küçük küçük doğranmış et parçası- Hoş görülmeyen bir işe yardımcı ya da aracı olmayı kabul eden kimse.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2					■				
3		■							
4		■		■					
5						■		■	■
6					■				
7		■		■			■		
8						■			
9	■							■	

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA.

1- Otomasyon 2- Palet-Ula 3- Triyo Muz 4- Mermi 5- Muaf-Rus 6- ruT - Kuz 7-Meşale-zu 8- Diri 9- Ta-Cunta.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1- Otimum 2- Tar (t)-Eda 3- Oligarşi 4- Mey-Fuar 5- Atom - tlic 6-Er 7 Yumruk Sn 8- Olumsuz 9- Nazi-Zula.

TELEVİZYON MU ENGİZASYON MU?

Televizyonun ülkemize girmesiyle beraberinde sorunlarda getirdi.

Örneğin çocukların oyun biçimlerinde bazı değişiklikler görüldü. Şimdi çocuklar oyun oynadıkları sokakları Sanfiransisko sokaklarına çevirdi. Herkesin elinde bir oyuncak silah "insan avı" oyununu oynuyorlar.

Uykudan önce programını yemek yerken izleyen çocuklar, sonunda uyuyup kalıyorlar. Anneleri çocuklarını kucaklayıp zorla yataklarına bırakıp dönerken, hemen ondan sonraki haber programında bu kez kocalarını uyuyup kalmış buluyorlar.

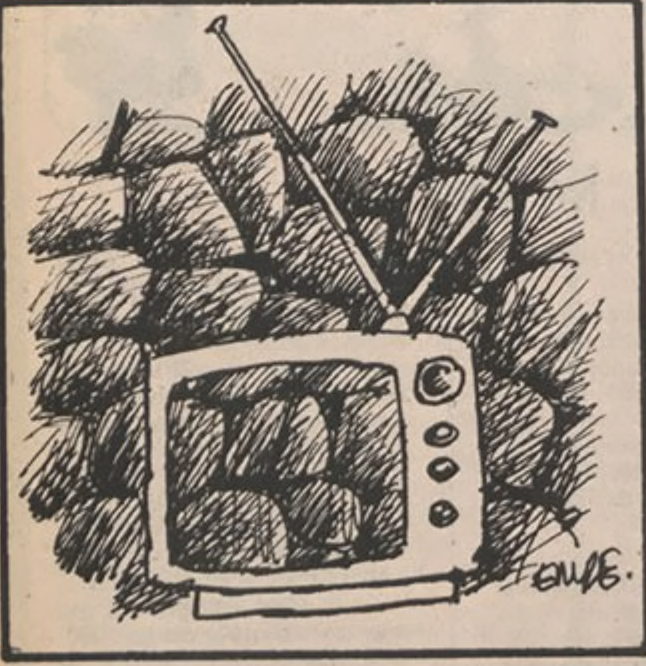
Eczacılar ise televizyondan çok yakınıyorlar: "Özellikle son aylarda uyku ilaçlarımızın satışlarında durma oldu. Biz önce bunun nedenini keşfedemedik. Sonradan uykusuzluk çekenlerin uyku ilacı yerine televizyondan yararlandıklarını saptadık. Kronik uykusuzluklarda, Parti liderlerinin konuştuğu siyasi içerikli açık oturumlar, çok etkili oluyormuş."

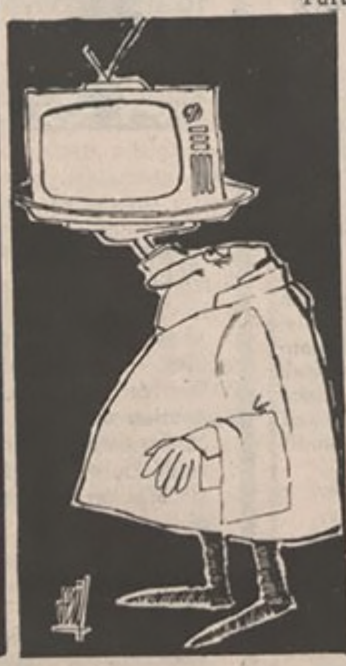
Yurttaşlarımız eğlence programlarından çok alınıyorlar.

"Televizyon şımdıyedek bizi eğlendiriyor sanıyorduk. Oysa bizle eğleniyormuş."

"Sanatçı bozuntularının katıldığı sudan, düzmece eğlence programlarını TRT yöneticileri başına çalsın, biz kimsenin eğlencesi değiliz." diyorlar.

Vural AHI

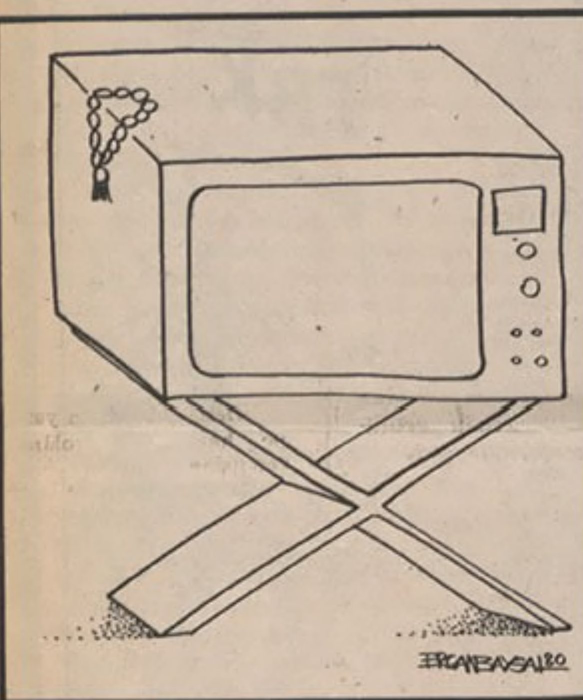

"SIK RASTLANIR" BİR TV HABERİ: YENİ BİR HÜCREDAHAELE GEÇİRİLDİ

Güvenlik kuvvetleri, yaptıkları aramalarda, bugüne kadarki cinayet, kıtlık, yokluk ve sefaletin sorumlusu olan örgütün bir hücresini ele geçirmişlerdir. Üs olarak kullanılan evde yapılan aramalarda. 150 adet çeşitli marka ve ebadlarda çek defterleri, ikisi bozdurulmaya hazır 10 çanta dolusu döviz, beyanname doldurulmasında kullanıldığı sanılan mühürler klişeler, daktilolar, vergi kaçırma yollarını gösteren belgeler, örgüt planları, bugüne kadar üçkâğıda getirilen kişi ve kuruluşların listesi, ileride başa getirilecek kişilerin listesi ile 150 milyon TL nakit para bulunmuştur.

Soruşturmanın derinleştirilmeyeceği açıklanmış ve sanıklar hemen serbest bırakılmışlardır...

YAZARAK ÇİZERFKTEN OKURLARINA, YAZARLARINA, ÇİZERLERİNE

Geçen hafta da duyurduğumuz gibi önümezdeki dört haftanın konuları şöyle saptandı.

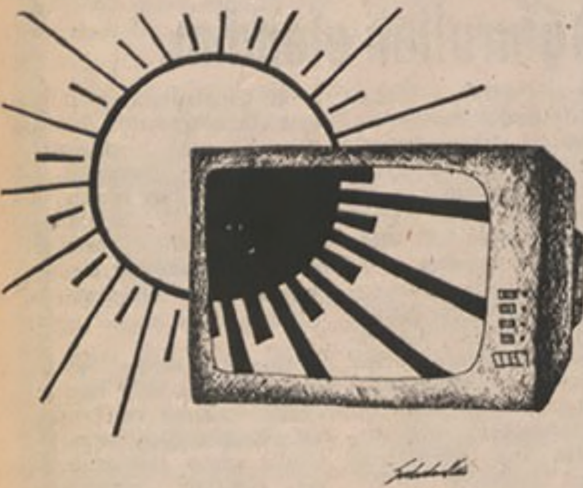
18 - 5 - 1980 TEPKİ, TEPKİSİZLİK

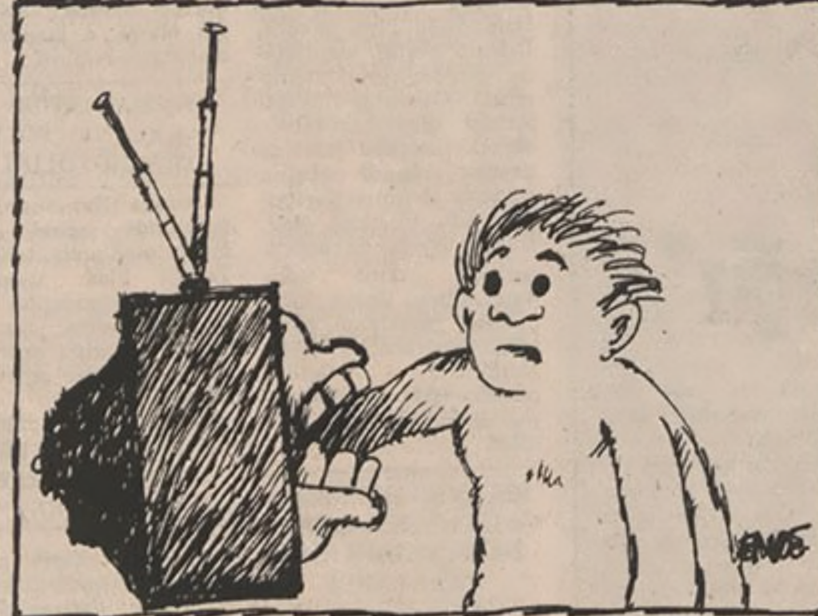
25 - 5 - 1980 SPOR, YARIŞMA

1 - 6 1980 İNSANLIK, ÖLDÜ'MÜ?

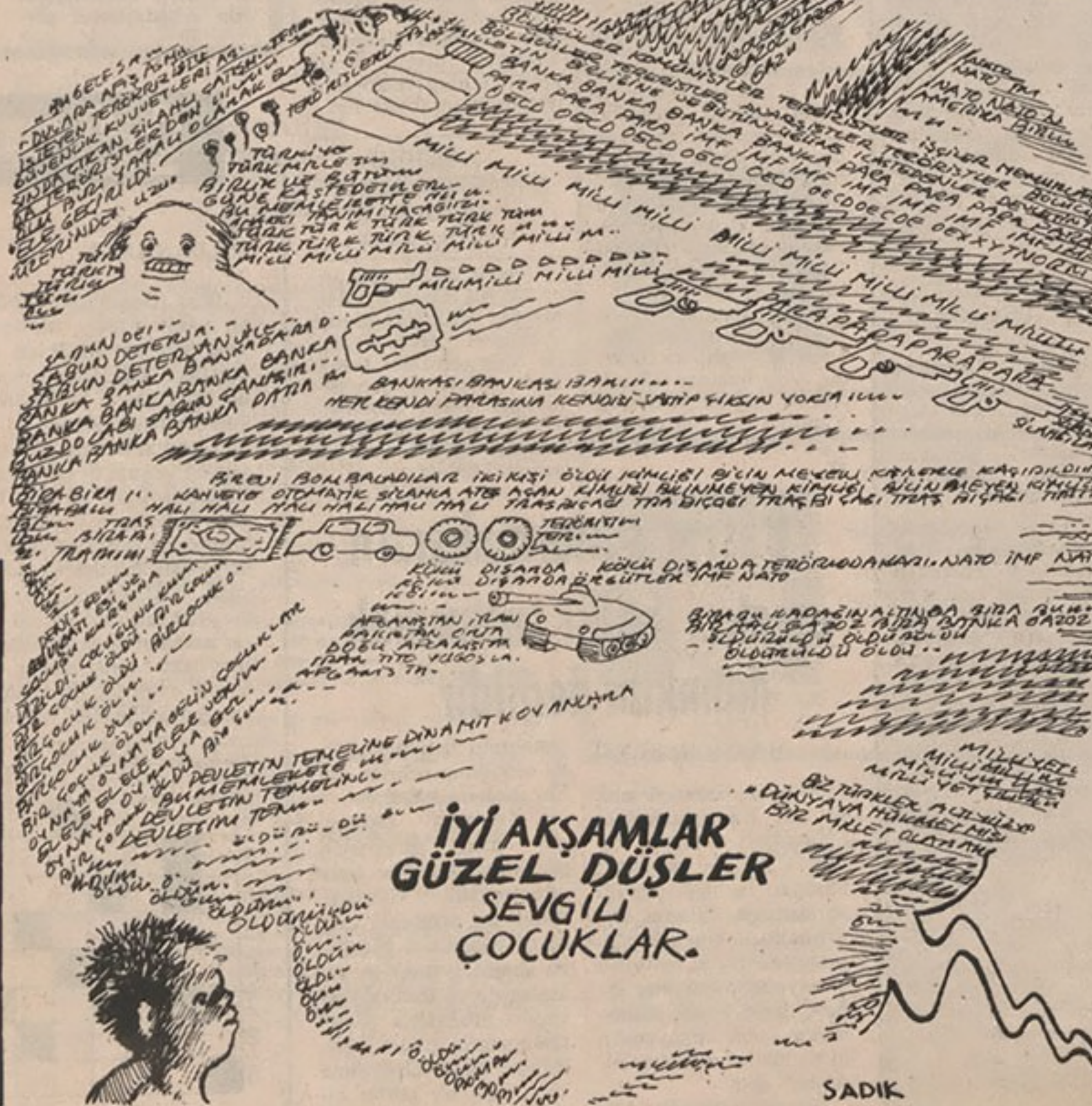
8 - 6 1980 TATİL TURİZM

Ürünlerinizi ve konu önerilerinizi bekliyoruz.

Silah tüccarlarının en ünlülerinden Adnan Kaşıkçı Nixon'un yazlık ve kışlık konutlarına en sık gidenlerden birisidir. Aşamadığı engellerde Kaşıkçı, Nixon'ı imdada çağırır. Amerikan seçim kampanyalarına yabancılar bağış yapamaz ama Kaşıkçı'nın Nixon'ın seçim bütçesine 1 milyon Jolar yatırdığı belgelidir

Bu ne biçim erdem?

Ama böylesine ahlak düşkünü bir kişinin Başkanlıktan uzaklaştırılışını bile burjuva demokrasisi hayranları bu düzenin erdemine (faziletine) kanıt olarak göstermek yoluna gitti. Oysa Nixon, sadece karşı partiye devlet olanaklarıyla casus soktuğu için Başkanlıktan uzaklaşmış değildir. Yürütülen soruşturma Hazretin çeşitli marifetlerini ortaya çıkardı. Vergi mi kaçırmamıştı? Silah satışında komisyoncuların emrine aynen uyma hünerini mi saymalı? Yoksa aldığı çeşitli rüşvetleri mi sıralamalı?

Nixon 1952'de Eisenhower'ın seçim listesinde Başkan Yardımcısı seçilmişti. Daha bu ilk kampanyada harcadığı parayla ve bu paranın kaynağı ile ilgili eleştiri ve kuşkulara uğradı. Bunu ünlü asker ve Başkan adayı Eisenhower'in gölgesinde atlattı. 1952 ve 1956'da Başkan yardımcısı seçilmesi izledi. O zamanlar Amerikan dış politikasına ünlü anti-komünist, bağnaz John Foster Dulles egemendi. Onun yanında dış politika stajı gören Nixon, Dulles kanserden ölünce kişiliksiz dışişleri yetkililerine (Herter, Dollon) kendi görüşlerini dayatarak 3 yıl Amerikan dış politikasını parmagında çevirdi. Silah tröstleri ile devletin birbirine yapışmasını, birbirini tamamlaması sürecini o gerçekleştirdi. Amerikan kapitalizmi büyük ölçüde vurgunlara gireceği zaman eski bir savaş kahramanını Başkan yapmayı huy edinmiştir. 1820'lerde General Jackson, 1860'larda General Grant bu maksatla Başkan seçilmiştir. 1950'lerde Amerikan tekelci kapitalizmi Eisenhower'i seçmiş ama yanına güvendiği adamları, kendi adamlarını koymayı da unutmamıştır. Nixon bu kişilerin başında geliyordu. Dulles, Sherman, Benson, Wilson, Anderson da diğer yardımcıları idi. Bu yardımcılar sayesinde Amerikan silah tekellerinin Amerikan Hükümetine silah satışları 10.6 Milyar dolara yükseldi. Eisenhower Başkanlığı bırakırken Amerikan ulusuna yayınladığı veda mesajında "Barışta olunmasına karşın büyüyen silah giderlerinden" duyduğu dehşeti dile getiriyordu. Safdil emekli general onu ve ülkeyi buraya itenlerin işlevlerini anlamamıştı.

Amerikan yönetiminde Beyaz Saray Sekreteri ilk kez Eisenhower döneminde büyük önem kazandı. Bu görevde atanmış olan Sherman adeta Cumhurbaşkanının bütün yetkilerini hem de 4,5 yıl süreyle kullanmıştır. Sonra bu sekreter kürk, otomobil gibi rüşvetler aldığı ileri sürülerek istifa ettirildi. Oysa milyonlarca silah satışının döndüğü bir ülkede kürkün, otomobilin rüşvet almada adı mı okunurdu?

Amerikan iş adamlarının sadece Nixon'un seçim kampanyasına verdiği rüşvetler ve sadece bir kısmıyla meydana çıkmıştır. Ellerinin bir hayli açık olduğunu ilerdeki öykülerde göreceğimiz silâh şirketleri Nixon'a her zorluğa uğradıklarında başvurdukları bir koruyucu gözüyle bakarlar. 1949'dan bu yana başları sıkıştığında hep ona başvururlar. İran'a satışların artması için Kongreden yeni bir kanun mu gecece (1) Nixon'a giderler, Nixon Kongre liderlerini görüp İran'ın kotasını artırır. İran Şahını bir tip silâhı almaya ikna mı gerekir, Nixon kişisel dostluğunu kullanır, Şah o firmanın silahını alır. Silah tüccarlarının en ünlülerinden Adnan Kaşıkçı Nixon'un yazlık ve kışlık konutlarına en sık gidenlerden birisidir. Aşamadığı engellerde Kaşıkçı, Nixon'ı imdada çağırır. Amerikan seçim kampanyalarına yabancılar bağış yapamaz ama Kaşıkçı'nın Nixon'un seçim bütçesine 1 milyon Dolar yatırdığı belgelidir. Yine belgeli olan bir şey. Nixon, Japon Başkanı Tanaka'yı Lockheed uçakları almaya zorlamış ve bir firma (Lockheed) için Amerikan Cumhurbaşkanlığı görevini kötüye kullanmıştır.

Burada bütün yazılanlar Amerikan resmi belgelerinden alınmıştır. Ama pekiy Nixon'a ne olmuştur? Bir kaç ay olsun hapis mi yatmıştır? Para cezasına mı çarptırılmıştır? Yoksa mahkemeye mi çıkarılmıştır? Hayır. Kongre liderleri bütün bu belgeleri ve kanıtları onu Başkanlıktan çekilmeye zorlamakla yetinmişlerdir. Hayret Başkanlıktan ayrılınca dosyalar kapanmıştır. (2)

İşte Amerikan demokrasisinin fazileti.

Adnan Kaşıkçı. Geçtiğimiz günlerde Türkiye'ye gelerek Başbakanla gizlice görüşen bu uluslararası silah tüccarının adı sık sık büyük yolsuzluk ve rüşvet olaylarına karışmıştır.

Boeing'in senatörü

Yıl 1960... Los Angeles'ta büyük bir salon. Kürsüde gözlüklü bir adam var. Eski Cumhurbaşkanı Truman bir senatörün adaylığını, Cumhurbaşkanlığı adaylığını ileri sürüyor. Bu Kongre'de Demokrat Parti'nin 1960 seçimlerindeki adayı belirlenecek. Sunuş ve öneri söylevi biter bitmez, bir karnaval alayı salona girdi, kuklalar, bandolar, balonlar.... Bir ağızdan bağırıyorlar: "We want Stu/How about you?" Yani "Biz Stuart'ı istiyoruz, siz den ne haber?"

Amerikalılar seçimleri -genel seçimi olsun aday seçimiri olsun bir karnaval havasına sokarak seçmenin beynini yıkarlar. Karnaval alayına benzeyen seçim propagandacılarının "Stu" dedikleri Missouri Senatörü Stuart Symington idi. Ve diğer üç kişi ile birlikte (ki ikisi sonradan Başkan seçilen Kennedy ve Johnson'dur) 1960 seçimlerinde Demokrat Parti'nin aday adayıydı. Bir yaşlı film artisti gibi yakışıklı, ince, uzun, düzgün ak saçlı bir kişi. Amerikan Senatosunda Silahlı Kuvvetler Komisyonu'nun başkanıydı. Amerikan silah firmalarının velinimeti olan Symington, hemşehrisi eski Başkan Truman'ın adayıydı. Truman silah şirketleriyle Kore Savaşı sırasında (1950-1952) yürüttüğü sıkı ilişkileri bu yakışıklı senatör aracılığıyla yürütmüştü. Symington'un seçimi kazanacağı kuşkuluydu. Burjuvazinin silah tröstleri kesimi kaynaklarını diğer partinin, Cumhuriyetçi Partinin adayı olacağı aşağı yukarı kesinleşmiş zamanın Başkan Yardımcısı Richard Nixon için akıtıyor, çabalarını onun kazanmasına çeviriyordu. Symington ise değişmez senatör kaldı Missouri Eyaletinden...

Silah-burada uçak, füze kıtalararası füzeler- tek alıcıya bağlıdır. Bu alıcı "Pentagon" denilen Amerikan Savaş Bakanlığı (Milli Savunma Bakanlığı)'dır. Pentagon istediğince silah alışverişi yapabilir. Bir firma ya da tröstü aşırı zenginleştirebilir ya da iflas ettirebilir. Ama firmalar da enayi değildir. Pentagon'a karşı önlemlerini almışlardır. Bir kez Başkan'ı kontrollarına alırlar. Silah yapım tekellerinin istemediği kişinin başkan olması, olsa da orada kalması zor bir şeydir. Amerika'ya başkan olan Nixon, Ford Johnson ve şimdiki Başkan Carter silah tekelleriyle içli dışlıdır. Silah satıcıları senatoyu elde tutarlar. Üç kıdemli senatör onlara bu çabalarında yardımcı olurlar. Bunlardan biri yukarıda anlattığımız Symington'dur. Fakat iki senatör daha var ki bunlara Amerika'da "Boeing'in Senatörü" Henry Jackson- ve "Lockheed'in Senatörü-Richard Russell-denir açıktan açığa. Henry Jackson resmen Kaliforniya Eyaletinin kuzeyindeki Washington eyaletinin ama aslında Boeing'in senatörüdür. Ne zamandan beri-20 yıldan bu yana. Ara sıra başkan (cumhurbaşkanı) ya dayardımcısı adayı olur. Yani adının Boeing adı ile birlikte açıkça anılmasının değişmez senatör olması için sakıncası yoktur. Hatta daha yüksek hizmetlere aday gösterilir zaman zaman.

Lockheed'in tesisleri ise önce tümüyle Kaliforniya'da ünlü Hollywood sinema kentinin yanında hatta içinde idi. Ünlü San Fernando Vadisi ve Burbank kenti uçak fabrikaları ile doludur. 1950'de Georgia eyaletinde Marietta kentinde dünyanın en büyük uçak fabrikalarını kurdu. Georgia'daki fabrika ile birlikte de Richard Russell Lockheed'in yardımıyla parladı. Kendisi bugün Amerikan Senatosu'nun en etkili bir kaç üyesinden biridir.

(1) Beş milyon dolar üzerinde silah satışı Amerikan Kongresinin onayına bağlıdır.

(2) Nixon kadar uzun süre Amerikan tarihini etkileyen ikinci bir kişi 20. yüzyılda yoktur. 19. yüzyılda bir Thomas Jefferson üç Cumhurbaşkanı (Jifferson, Madison, Monroe) dönemi çizgisine egemendi. Amerikan tarihinde başka hiç kimse hatta 13 sene Başkanlık yapan Roosevelt bile bu bakımdan Nixon'u geçememiştir.

YARIN: Orduya ve üniversitelere rüşvet

ANAYASA DA ORTADAN KALDIRILMAK

(Baştarafı 1. Sayfada)
12 Mart 1971'de değiştirilen haliyle bile bugün uygulanmadığını Anayasa değişikliği istemlerinin uygulamadaki bu durumu yasallaşması amacıyla gündeme getirildiğini, asıl amacın toplumsal düzenin değiştirilmesi olduğu görüşünde birleştiler. Anayasa'nın da ortadan kaldırılmak istendiği görüşünü savundular.

İlk konuşmayı yapan İstanbul SBF Dekanı Prof. Tarık Zafer Tunaya, Anayasal meselelerin güncelliğinin bir süre daha süreceğini belirterek, "Anayasa'yı sadece siyasal açıdan değil, sosyo ekonomik açıdan açıdan da ele almak gerekir. Bu bakımdan gerçekçi bir seminer yapmamız gerekir" dedi.

Daha sonra söz alan İstanbul Barosu Başkanı Av.Orhan Apaydın "Ekonomik ve sosyal bunalımların vahim boyutlara ulaştığı bugünlerde Anayasa tartışmasının gündeme getirilmesi, tartışmaların kaynaklandığı çevrelere göre değişik anlam ve amaçlar taşımaktadır" dedi.

Konuşmasında 1961 Anayasası'nda "İnsan haklarına dayanan ulusal, demokratik, laik, ve sosyal niteliğinin toplumumuz için lüks olduğu" ortaya atılarak 1971'de zor yöntemler kullanarak değişiklikler yapıldığını, fakat bunun da totaliter devlet özlemciliğini tatmin etmediğini belirterek özetle şunları söyledi.

"Bu seminerin asıl amacı Anayasa üzerindeki tartışmaların gerçek nedenlerini bilimsel doğruların ışığında ortaya koymak, sorunun asıl niteliklerini belirtmektir. Değişiklik istekleri özde Anayasa'yı ortadan kaldırmaya yöneliktir. Asıl önemli olan kamu hayatındaki ağırlıklarını artırmak için bir araya gelmiş insanların meydana getirdikleri örgütler ve de kuruluşlarca gösterilen tepkidir. Siyasal partiler başta olmak üzere sendikalar, dernekler ve meslek kuruluşları bir ülkenin anayasasında değişiklik söz konusu olduğunda, bireylerin romantik sayılabilecek tepkilerinden çok daha etkili olurlar."

İlk tebliği sunan Prof. Lütfi Duran Anayasa'nın 20 yıldan beri özüne uygun olarak uygulanmadığını belirttikten sonra, "aslında Anayasa değişikliği ile toplumsal düzen değiştirilmek isteniyor." dedi. Duran, aslında Anayasa değiştirilmeden toplumsal düzenin bugün fiilen değiştirilme yoluna gidildiğini öne sürerek, "Anayasa değişikliği istemleri bu durumu yasal statüye kavuşturma çabalarıdır" dedi.

Prof.Dr.Bahri Savcı'da şunları söyledi: "Türkiye'de bugün bir Anayasa sorunu uyandırılmak isteniyor. Bu yapay bir sorundur. Finans kapital çevreleri ile ona dayanarak sözde bir demokrasi göstermeliği altında (kuvvet temerküzü), (siyasal iktidar temerküzü) uygulamak istiyen politik kadrolar vardır. Her ikisi de hukuk devletinin sınırlamalarına razı değillerdir. (Parlamenter demokrasi) sınırları içinde çok daha sağlam olarak kurulabilen bir (dengelenmiş rejime) de razı değildirler. Finans kapitalin egemenliğini sağlamak için (ulusal egemenlik icrası) diyerek aslında totaliter bir siyasal iktidar kurup işletmek isterler, bunun için de buna engel olan 1961 Anayasası'nı değiştirmek isterler."

Aynı seminerde Milli Birlik Grubu adına konuşan Senatör Suphi Karaman Cumhurbaşkanı seçimine girileceği bir zamanda bu haberlerin yoğunlaştırılmasını ilginç olarak niteleyerek şunları söyledi:

"Anayasa değişikliğinin geniş kapsamında 1961 Anayasası'nın kuvvetler ayrılığı ilkesinden vazgeçilerek yasama ve yargı yetkisinin ve yürütme görevinin bir arada toplanacağı, de Gaulle tipi bir başkanlık sisteminin öngörüldüğü, Anayasa Mahkemesi'nin kaldırılacağı, yürütme üzerinde de yargı denetiminin sınırlandırılacağı, kuramsal özerkliklerin terk edileceği, emeğin korunmasına yönelik anayasal hakların kısıtlanacağı belirtiliyor. 27 Mayıs'a karşı olanlar öteden beri çalışmalarını 1961 Anayasası'nı hedef alarak yoğunlaştırmışlardır. İç çıkar çevreleri ve vurguncular dış sömürücü güçlerle işbirliği yaparak şimdi artık 1961 Anayasası'nı temelden bozma girişimine geçmişlerdir. Bir avuç çıkarcı ve bunların siyasal yardakçıları kuşkusuz milletin tümüne tesir edemezler. Milletin hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatları uyanık bekçiliklerini sürdüreceklerdir."

Faşist bir saldırı sonucu yaralanan Doç.Dr.Server Tanilli, seminere bir bildiri göndererek özetle şöyle dedi:

"Parlamentoyu etkisiz hale getirerek halk kitlelerindeki tepkinin yönetime yansımasını bütünüyle engellemek, Anayasa, yerleşik çıkarların rahatça savunulması için bir zorbalık aracı durumuna getirilmek istenmektedir. Bugün yapılmak istenen budur. Bütün bunların Türkiye'de işbirlikçi, tekelci sermayenin başının altından çıktığı açıktır. Onlar güçlü iktidarı bunun için arzulamaktadır. Bizler ise işçi sınıfına ve emekçi halka dayanıyoruz, zorbalık her zaman yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının ve emekçi halkın örgütlü gücü yenilemez."

Seminerde konuşan gazetemiz yazarı Arslan Başer Kafaoğlu, "Güncel uygulamalar ve Hukuk düzenimiz" konulu bildirisinde özetle şunları söyledi:

"Her Anayasa bir 'düzen kurmak' için yapılır. Var olan düzen beğenilmediği için geleceğe ait bazı buyruklar vardır her Anayasa'da. O buyruklar yerine getirilmemişse, kurumlarıyla Anayasa işlemez. 1961 Anayasası da böyledir. 1961 Anayasası'nın kesin buyruklarına karşın gelir dağılımı eşitsizliği, eğitim eşitsizliği, sağlık hakkı ve bölgeler arası eşitsizlik bulunmaktadır. Bunu yapanlar, bu savsaklamalara gidenler bugünkü yakındıkları durumun en büyük etkenidirler. Onlar Anayasa'dan yakınmaz, halk Anayasa'yı uygulamadıkları için onların karşısına dikilir."

Daha sonra söz alan Doç.Dr.Murat Sarıca, "Aslında istenen Anayasa'da değişiklikler yapmak değil, yeni bir Anayasa kurmaktır" şeklinde konuştu.

Tebliğlerin sunulmasından sonra seminerin tartışmalı bölümüne geçildi.

Bu arada seminer salonu önünde anti-demokratik uygulamalar ve işkenceler konusunda sunulan fotoğraf sergisi de konuklar tarafından izlendi. Sergideki fotoğraflarda iktidarın hangi uygulamalarıyla Anayasa'nın ne şekilde ihlal edildiği vurgulanıyordu.

DEMOKRATCA

(Baştarafı 1. Sayfada)

CHP yöneticileri, bir de Demirel'i, kendileri ile "diyalog" kurmadı ve de kendileri gibi sağdan gelen teröre de karşı çıkmadı diye suçlayıp durmaktadırlar. Yani bugün Ecevit faşist saldırı ve tehditler karşısında Demirel'den medet ummaktan başka bir yol görememektedir.

Oysa Demirel Türkiye'de uygulanan faşist planda açıkça saf tutmuştur.

Faşist cinayet çetelerini halkı sindirmek için bir saldırı aleti olarak kullanma politikasını bilinçli bir tarzda uygulamakta ve bunu kendi iktidar stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir.

Bu apaçık ortada iken, hala Demirel'e umut bağlayanlara söyleyecek bir tek şey kalmıştır:

Siz bu kafayla giderseniz, Türkeş sizin cenazelerinize daha çok çiçek gönderir!

* * *

SAKIN yanlış anlaşılmasın; kimseleri korkutmaya, kışkırtmaya niyetimiz yok. Tersine, bu alçakça saldırılar karşısında kimsenin yüreği zerre kadar kararmasın. Çünkü halkımız, bir avuç faşist köpeği ve halk düşmanını tükrüğüyle boğacak kadar güçlüdür.

Yeter ki, faşist köpeklere karşı bu halkın elini kolunu bağlamaktan artık vazgeçin!

"KAYSERİ'DE DEVLET

(Baştarafı 1. Sayfada)
Cenaze töreninin bitiminde yakalarında Kulkuloğlu'nun fotoğrafı ve CHP amblemi bulunan yurttaşlara yaklaştık ve Kayseri'de uzun süreden beri olup bitenlerle ilgili sorular sorduk. İçlerinden biri kısa ve öz şunları söyledi: "Kayseri'de devlet yok diyenler yanılıyorlar. Kayseri'de devlet var ve bu devlet faşistlerin elindedir. Bakın, gördünüz, yüzlerce güvenlik görevlisinin ve parlamenterin gözleri önünde, cenaze törenine saldırdılar. Bu adamlar devletten destek almasalar, devletle içiçe bulunmasalar böyle pervasız olabilirler miydi"

Kayseri İl örgütünün çalışmalarına katıldığını belirten bir başka CHP'li yurttaş ise: "Faşistlerin saldırısı bu valinin gelmesi ile birlikte arttı. Kudurdular. Sustukça üzerimize geliyorlar. Artık sessiz kalmayacağız" dedi.

Üzgün üzgün konuşan bir diğeri, Kulkuloğlu'nun arkadaşı olduğunu söyledikten sonra şunları bildirdi: "Bu böyle gitmez. Genel Merkez bir durum değerlendirmesi yapmalıdır. Sıranın ne zaman bize geleceğini düşünüp durmak istemiyoruz artık"

Öte yandan Kars Barosu avukatlarının Ahmet Kulkuloğlu'nun faşistler tarafından öldürülmesi olayını protesto etmek ve Kayseri Barosu'nun duruşmalara girmeme eylemini destekleyerek barolar arasında eylem birliği sağlamak amacıyla" yönetim kurulunun 12.5.1980 günü duruşmalara girmeme kararı aldıkları bildirildi.

Kars Barosu Yönetim Kurulu adına gazetemize bir telgraf gönderen Vedat Coşkun, "Faşistlerin ilerici, demokrat, devrimci kişi ve kuruluşlara karşı giriştikleri her faşist eylem baromuzun tepkisini karşısında bulacaktır" dedi.

YİTİK

İETT kartımı yitirdim. Geçersizdir.
Ahmet KIZILKAYA

YİTİK

Öğrenci kimliğimi yitirdim. Geçersizdir.
Aynur GÖL

KUTBZADE:

(Baştarafı 1. Sayfada)
nerken İstanbul'a uğradı ve Yeşilköy hava alanında yaklaşık iki saat kaldı. Bu arada bir basın toplantısı düzenleyen İran Dışişleri Bakanı Kutbizade, Amerika Birleşik Devletlerinin rehinelerle ilgili yapacağı her türlü askeri müdahaleye Türk halkının karşı olduğuna inandığını ve Türkiye'nin üsleri kullanılmasına müsade etmeyeceğinin güvenci içinde olduğunu söyledi.

Yeni bir ABD operasyonu söz konusu olursa üslerin kullanılmasına ilişkin İran hükümetinin Türkiye'den bir güvence isteyip istemediği şeklinde bir soruya Kutbizade şu cevabı verdi:

"Türk Hükümeti, Amerika Birleşik Devletlerinin yapacağı bir operasyon karşısında Türkiye'deki üslerin kullanılmasına müsade etmeyeceği yolunda bize söz vermiştir. Biz Türk hükümetinin ve halkının Amerika Birleşik Devletlerinin yaptığı ya da yapmayı tasarladığı operasyonların aleyhinde olduklarına inanıyoruz. Arabuluculuk konusuna gelince biz isteklerimizi ABD'ye iletmişizdir, bunun için arabuluculuğa gerek yoktur. ABD bu isteklerimizi ya kabul edecektir, ya da etmeyecektir. Bunun dışında herhangi bir girişim olamaz".

TMMOB GENEL SAYMANI GÖZALTINA ALINDI

ANKARA(DEMOKRAT)
TMMOB Genel Saymanı Mehmet Ali Algancı, dün sabah evinde yapılan aramada yasak yayın bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

Harita mühendisi Mehmet Ali Algancı'nın astımı olduğunu bildiren yakınları, gözaltı sırasında hastalığının ilerleyeceği kaygısında olduklarını söylediler.

NE ALIRSAN 12,5

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu–İSTANBUL
Telefon: 28 68 03
Yıl: 11 Sayı: 3380/157

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.– 6 aylık 1800.–
1 yıllık 3600.–TL.
YURT DIŞI
Normal 3 aylık 2250.– 55 DM
6 aylık 4500.– 110 DM
1 yıllık 9000.– 220 DM
Uçakla 3 aylık 4500.– 100 DM
6 aylık 9000.– 200 DM
1 yıllık 18.000.– 400 DM

İLAN KOŞULLARI
2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm) 700 TL.
Devam sayfaları (süt cm) 800 TL.
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.) 2500 TL.
Yayın İlanları(1 süt 5 cm) 650TL.
Küçük İlanlar (kelimesi) 30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay–Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

"TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİ BİLE YOK"

ANKARA (DEMOKRAT)
Türkiye Emekçi Partisi'nin Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılması üzerine bir açıklama yapan Mihri Belli, "Bir taraftan burjuva demokrasisi deyip diğer taraftan parti kapatmak olacak iş değil. Partimizin kapatılması, Türkiye'de en ilkel burjuva demokrasisinin bile olmadığının bir kanıtıdır." dedi.

Türkiye Emekçi Partisi önceki gün parti programının "Ulusal Devrimci Kültür İçin" başlıklı bölümünün ikinci bendinde yer alan ifadelerden dolayı temelli kapatılmıştı. Kapatılma kararından sonra görüşlerine başvurduğumuz TEP Genel Başkanı Mihri Belli gazetemize şu açıklamayı yaptı:

"Türkiye Emekçi Partisi kapatıldı, ama biten bir şey yok, mücadelemize devam edeceğiz. TEP proleter devrimci hareketin bir parçasıdır, ama yanlızca bir parçası. Bu hareket içinde dağılmış da olsa, bölünmüş de olsa, mücadele edecek kararlı sağlam unsurlar var.

Ancak, biz, kurulduğumuz günden beri sınıf düşmanlarının boy hedefi olduk. Bunun nedeni de, solun birliğini savunmamızdandır. Solun bölünmüşlüğü emperyalizmin elinde bir silahtır. Bu silahı onun elinden almak gerekir. Zaten tarihsel bir zorunluluk olarak solun kararlı unsurları birleşecektir. Bizim solun bu birliğini sağlamaya yönelik çalışmalarımız sınıf düşmanlarını tetikte bekletti ve sonunda partimizi kapattılar. Sonuç üzücüdür ama karamsar değilim."

SDP'NİN AÇIKLAMASI

SDP Genel Sekreteri Yardımcısı Nuri Çetin "TEP'in kapatılmasının sol üstündeki devlet terörünün alabildiğine yoğunlaştığı bir döneme rastlamış olması dikkat çekicidir". dedi.

Nuri Çetin, TEP'in kapatılmasında Anayasa'nın 57. Maddesinin bu biçimde yorumlanmış olmasının Anayasa'da yer alan özgürlüklerin siyasi partilerce kullanılamayacağı, kullanıldığında kapatılacağı anlamını taşıdığını belirterek, bu uygulamanın demokrasi için yeni bir tehlike olduğunu ifade etti.

Sosyalist Devrim Partisi Genel Sekreter yardımcısı Çetin, dün Türkiye Emekçi Partisi'nin kapatılması ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, yıllardır siyasi partiler yasasına aykırı eylemleri çeşitli belgelerle ortaya konan MHP'nin hala kapatılmadığını vurgulayarak, "TEP'in programında yer alan bir hüküm karşısında titiz davranan Cumhuriyet Başsavcılığı MHP hakkında yıllardır öne sürülen iddiaların hiçbiri için aynı titizliği göstermemiştir" şeklinde konuştu.

TARIŞ'IN YENİ OLAYLARA GEBE OLDUĞU ÖNE SÜRÜLDÜ

HABER MERKEZİ
DİSK 3. Bölge Temsilciliği Başkanlar Kurulu TARIŞ'in önümüzdeki günlerde yeni olaylara gebe olduğunu öne sürdü, bu kuruluşun özel sektöre devri konusundaki girişimlere fırsat vermeyeceklerini bildirdiler.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Sefer Güvenç, bugün Başkanlar Kurulu üyeleri ile ortak bir basın toplantısı düzenliyerek "TARİŞ mücadelesi dün başlayan bir mücadele değil, yarında bitecek bir mücadele değildir" dedi.

TARİŞ İplik Fabrikasının kapatılmasından sonra Üzüm İşletmelerinin de kapatılması kararını hatırlatan Sefer Güvenç, TARİŞ yöneticilerine "Sıkıyönetim ardına sığınarak TARIŞ İşletmelerini özel sektöre peşkeş çekme girişimlerini hızlandırmakla" suçlandı.

"VERGİ ADALETSİZLİĞİ VE VERGİ TASARILARI" KONULU BİR SEMİNER DÜZENLENDİ

ANKARA (DEMOKRAT)
Kısa adı Tüm—Person-Kon olan tüm Kamu Personeli Haklarını Koruma Kuruluşu Konfederasyonu dün "Vergi adaletsizliği ve vergi yasa tasarısı" konulu bir seminer düzenledi.

Ticaretliler Sarayı Konferans salonunda yapılan açık oturumun sunuş konuşmasını yapan, Konfederasyon Başkanı Sakıp Hiçerimez "Geciken adalet en büyük adaletsizliktir" diyerek, "anarşinin kökeninde sosyal ve ekonomik bunalımların yattığını" söyledi, "memur, dul ve yetim açtır" dedi.

Adaletsizlikler içinde en büyük adaletsizliğin vergi adaletsizliği olduğunu söyleyen Hiçerimez, yeni vergi yasa tasarısının da dar gelirlilere hiçbirşey getirmediğini, tersine özel sektörü koruduğunu savundu.

Asgari ücretten vergi alınmamasını, konut sahibinin devlete vergi ödemesini, sosyal vergi ilkesinin hayata geçirilmesini istediklerini bildiren Hiçerimez devletin, çalışanların insanca yaşamaları için gerekli önlemin alması gerektiğini vurguladı.

Cumhurbaşkanının henüz seçilememesinden de yakınan Sakıp Hiçerimez Parlamento çalışmasının tıkanmasına dikkati çekerek, sosyal içerikli yasa tasarılarının yasalaşmadığını, Parlamentonun önünde birçok yasa tasarısının bulunduğunu belirtti.

Konuşmacı olarak Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Feyyaz Sancar, Ziya Müezzinoğlu, Fehim Adak, Metin Tüzün, Alparslan Işıklı ve Uluç Gürkan'ın katıldığı seminerde bir sunuş yapan Konfederasyon Genel Danışmanı Vecihi Birler'de, mali istikrar, katma değer vergisi ve Eşel—Mobil yasa tasarıları konusunda Tüm Person Kon'un görüşlerini anlattı.

MÜEZZİNOĞLU

Maliye Bakanı Müsteşar Yardımcısı Feyyat Sancar'ın hükümetin vergi konusundaki görüşlerini yineleyen konuşmasından sonra kürsüye gelen Maliye Eski Bakanı Ziya Müezzinoğlu, vergi adaletini sağlamayan devletin adaletinden söz edilemeyeceğini belirterek, "şimdiye kadar gelmiş, geçmiş hiçbir hükümet vergi adaleti konusunda çaba göstermedi" dedi.

FEHİM ADAK

Devlet zalim bir devlet görünümü koruyacaktır" şeklinde sözlerini tamamlayan Müezzinoğlu'nu Gıda Tarım ve Hayvancılık Eski Bakanı Fehim Adak'ın konuşması izledi.

Vergi yasa tasarısının tümünde nerede fakir bulayım, buna kulp takayım, ezeyim düşüncesinin egemen olduğunu belirten Fehim Adak, vergilerin üretimi pahalılandırdığını bunun da dar gelirlileri ezdiğini söyledi. Kapitalist sistemin temelinde bir kitlenin diğerini ezerek yaşamasının varolduğuna dikkati çeken MSP li Adak "Vergi sisteminde de kapitalist sistem hakim. Sosyal patlama olursa bunun kabahatlisi de yüz senedir devleti yöneten kapitalist zihniyettir" şeklinde konuştu.

CHP'Lİ TÜZÜN

Vergi yasa tasarısı konusundaki görüşlerini açıklayan CHP grup Başkanvekili Metin Tüzün ise "bir ülkede hükümet olmak halka kazık atmak için yeterli neden değildir" dedi.

Odalar Birliği ve Tahtakalenin yeni vergi tasarısına karşı hiç bir tepkide bulunmadıklarını hatırlatan Tüzün tasarının halka getireceği hiç bir şeyin olmadığını tersine götüreceği çok şey olduğu görüşünü savundu.

CHP Grup Başkanvekili Tüzün, tasarı hakkındaki görüşlerini şöyle açıkladı:

"Türkiye'de kara para, serseri para politikası legaliteye dökülmek isteniyor. Söylendiği gibi asgari ücrete bağlanmış bir indirim de yasa tasarısında yok. Bizim önerilerimiz şunlardır: Götürü indirim tüm ödevliler için söz konusu olmalı, düşük gelirlilere uygulanacak vergi oranı düşürülmeli. Götürü indirimin yanı sıra gerçek indirim de uygulanmalı ancak götürü indirim gerçek indirimden her zaman daha fazla olmalıdır".

BAKANLAR KURULU'NUN SON KARARLARI

Sanayici ve ithalatçılar için idari yaptırımlar kaldırılıyor

ANKARA (AA)
Bakanlar Kurulu, haklarında takibat açılan sanayici, ithalatçı ve mutemet firmalar hakkındaki idari müeyyide ve takip işlemlerinin kaldırılmasını kararlaştırdı.

Bakanlar Kurulu'nun Resmi Gazete'de yayınlanan kararı ayrıca, ülkemizde mevcut sınai tesislerin üretim faaliyetlerini artırmak ve piyasada arz ve talep dengesini sağlamak gayesiyle, ithalat rejimi kararları ve ithalat yönetmelikleri hükümleri uyarınca 28 Ocak 1980 tarihine kadar haklarında müeyyide uygulanan ve takibat açılan sanayici, ithalatçı ve mutemet firmaların, (cezai, hukuki ve mali sorumlulukları hariç), sadece idari müeyyide ve takip işlemlerinin kaldırılması hükme bağlandı.

Yağ ithalinde her türlü vergi, harç ve resim kaldırıldı

ANKARA (ANKA)
Bakanlar Kurulu yağ ithalini her türlü vergi, harç ve resimden muaf tutmayı kararlaştırdı.

Bakanlar Kurulunun, "Bitkisel yağ ihtiyacının düzenli ve devamlı bir şekilde karşılanması ile fiyat istikrarının sağlanması için gümrük vergisi dahil her türlü vergi resim ve harçtan muaf tutulmasına ilişkin kararı "Bugünkü Resmi Gazete'de yayınlandı.

Kararda kokoyağı, palmyağı, donyağı ve margarinlerin vergi dışı tutulduğu belirtildi. Bakanlar Kurulu kararında Eylül 1979 tarihli kararnamedeki yağların da karara dahil olduğu bildirildi. 8 Şubat tarihli kararnamenin ise yürürlükten kaldırıldığı açıklandı.

CHP'Lİ EGE "ANNELER GÜNÜ"NÜN KUTLANMASINA KARŞI ÇIKTI

ANKARA (ANKA)
CHP İstanbul Milletvekili Çağlayan Ege, "Anneler Günü"nün kutlanmasına karşı çıkarak, kapitalist düzenin uydurmacası olan Anneler Günü'nün ülkemizde tüm anneleri mutlu ettiği söylenemez. Anneler Günü, ancak ülke Anne'lerinin huzuru sağlanarak kutlanır" dedi.

Çağlayan Ege, "faşist terörün tırmandığı ülkemizde her gün ölen evlatlarımızla, ülkemizdeki 20 milyon anne de her gün ölmektedir" diyerek, şunları söyledi:

"Bu düzende Anneler Günü kutlamak, olsa olsa üç beş satıcının işine yarar, tüketimi biraz daha hızlandırır."

BERİA ONGER

Öte yandan Sıkıyönetim tarafından faaliyetten edilen İlerici Kadınlar Derneği Genel Başkanı Beria Önger dün basına yaptığı açıklamada Anneler Gününde "Faşizmin analara hediyesi evlat acısı" dedi. Beria Önger basına yaptığı açıklamada şu görüşleri savundu:

Karakollara, Emniyette işkence haberleri günden güne bir karabasan gibi artıyor. Kadınlara yapılan işkenceler, dünyanın tanıdığı en kara diktatörlükleri aratmıyor.

"Analar, bacılar: Tüm bu baskılara karşı yılmadan göğsümüzü faşizme siper edelim.

"TRT'DE BU YÖNETİMLE ÇALIŞMAK İSTEMİYORUM"

ANKARA (DEMOKRAT)
Genel Müdür Teknik yardımcılığına atanması beklenen, TV dairesi eski Başkanı Yılmaz Dağdeviren, "Şu anda TRT'de çalışma ortamının olmadığını, böyle bir görev teklif edilse de kabul etmeyeceğini" bildirdi.

TRT'de üst düzeydeki görevli değişiklikleri sürüyor. Yeni yönetimin işbaşına gelmesiyle görevlerinden alınarak pasif görevlere atananların bir kısmı ya eski yerlerine iade ediliyor, ya da kademeleri yükseltilerek üst düzeyde sorumluluklara atanıyorlar. Program planlama müdürünün istifasıyla TRT üst kademelerinde başlayan hareketlilik ve gerçekleştirilen atamalar çeşitli şekillerde yorumlanıyor. TRT çalışanlarından bir kısmı durumu, yönetimin geri adımı olarak nitelerken, bir kısmı da bir taktik değişikliği olarak yorumluyorlar.

Bilindiği gibi, bir süre önce, Kasaroğlu'nun Genel Müdür olmasından sonra görevinden ayrılan Tarcan Gönenç, yeniden TV Daire Başkan yardımcılığına getirilmişti, bu arada, Özdemir İnce'nin ayrılmasıyla boşalan Program Yayın Planlama müdürlüğüne Ankara Televizyonu eski Müdürü Latif Okul'un, Gn. Md. Teknik yardımcılığına da Yılmaz Dağdeviren'in getirilmesi bekleniyordu.

Konuyla ilgili olarak Demokrat'a görüşlerini açıklayan Dağdeviren, şunları söyledi: "Bu haberi ilk kez sizden duyuyorum. Teknik yardımcı Doğan Erden görevini halen sürdürüyor. Ancak bana böyle bir teklif gelirse de kabul etmiyeceğim." Dağdeviren, eski dönemde yönetici kadrosunda olan kişilerin yeniden göreve alınmak istenmesini nasıl karşılıyorsunuz?" şeklindeki bir soruya da şu yanıtı verdi.

'Şimdilik yönetimin haber dairesi dışında yayıncılıktan anlayan kadroları yok. Ellerindeki kadrolarla bu işi sürdüremediler. Televizyon dairesinde çalışacak adam arayınca karşılarına bizim ekip arkadaşları çıkıyor. Ayrıca Tarcan'ın da bu görevi kabul etmesini beklemiyordum. Çok şaşırdım. Bu ortamda birşeyler yapabileceğini sanmıyorum. Bazı kişilerin Tarcan üzerindeki baskılarının etkisi olduğunu sanıyorum".

YTÖO'NUN FAŞİSTLERCE SAVAŞ ALANI HALİNE GETİRİLDİĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ

ANKARA (DEMOKRAT)
Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri, okullarının bir eğitim kurumundan çok savaş alanı haline geldiğini ifade ederek, durumu aktardıkları Ankara Valisi Vecdi Gönül'ün, "okul idaresiyle polis anlaşmışlar" dediğini ileri sürdüler.

AP hükümetinin kurulmasından sonra yöneticilerin tamamen değiştirildiğini söyleyen Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri, atölye şefliklerine MHP eğilimli olduğu bilinen kişilerin getirildiğini kaydettiler. Bunlardan Metal Atölyesi Şefi Arif Aksoy'un MHP Milletvekili adayı olduğu, Mehmet Emiş ile Orhan Uysal'ın da devrimcilere faşistlerle birlikte saldıran kişilerden oldukları açıklandı.

Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencileri okullarındaki durumu şöyle aktardılar:

"Faşistler önceleri okulun giriş ve çıkışlarında, daha sonra da katlarda ve koridorlarda saldırıya geçtiler. Bu saldırılarda başarısız kalınca okula 3. ve 6. birlik polisleri gönderildi. Bu saldırılar daha sonra polislerle birlikte sürdürüldü, tuvaletler işkencehaneye çevrildi. Devrimciler polis tarafından sınıflarına bile sokulmadı, faşistler saldırdı, devrimciler karakola götürüldü. Devrimciler okula gelmemeleri için tehdit edilmeye başlandı. Savaş alanını andıran okulumuzun durumunu okul idaresine, Sıkıyönetim Komutanlığı'na ve Ankara Valiliği ile İçişleri Bakanlığı'na aktardık. Değişen bir şey olmadı. Ankara Valisi'yle yaptığımız görüşmede, bizzat Vali, "okul idaresi ile polis anlaşmışlar" ifadesini kullandı. Ankara'nın en yetkili kişisinin söylediği bu söz bizim anlatmaya çalıştığımız gerçeklerin en özlü ifadesidir."

"HÜKÜMETİN

(Baştarafı 1. Sayfada)
Karayiğit'in bakanlığı döneminde 100'den fazla YSE işçisinin sadece siyasi görüşleri nedeniyle işten atıldığını belirten YSE-İş Genel Başkanı İsmet Acar, basın toplantısında şöyle devam etti.

"Hem savcı, hem yargıç, hem davacı rolünü kendisine yakıştıran Karayiğit'e, Türkiye'de Hukuk ve Anayasa düzenin geçerli olduğu defalarca alınan mahkeme ve Yargıtay kararlarıyla kanıtlanmıştır. Köy İşleri Bakanlığı tarihinde ilk defa, İcra Memurları toplu iş sözleşmesinin uygulanması gerektiğine ilişkin mahkeme kararlarını bakanlığa tebliğ etmek zorunda kalmıştır.".

Acar, Bakanın mahkeme kararlarını ve yasalarını hiçe sayan sorumsuz davranışlarından dolayı sendikalarının 23 milyon lira dolayında zarara uğradığını ve bu zarar için dava açılacağının bakanlığa noter kanalıyla tebliğ edildiğini bildirdi. Acar şimdiye kadar işten atılan 1175 kadrolu ve 12 bin mevsimlik işçi arasında YSE-İş'in 9 Şube Başkanının ve 31 sendika yöneticisinin bulunduğunu belirtti. İşveren Köy İşleri Bakanına ve Hükümete bu sorumsuz davranışların pahalıya ödetileceğini söyleyen YSE İş Genel Başkanı İsmet Acar, işlerine son verilen 12 bin mevsimlik işçinin yerine, yasalara aykırı olarak MİSK üyesi kişilerin alındığını, bunun için de bölge çalışma müdürlüklerine gerekli başvuru ve şiyetlerin yapıldığını bildirdi.

THY GREVİ

(Baştarafı 1. Sayfada)
ilişkin sorun da önceki gün anlaşmayla ortadan kaldırıldı.

Hava-İş yetkilileri ile Ulaştırma Bakanlığı arasındaki toplu sözleşme bugün imzalanıyor. Buna göre, işçiler yeni ekonomik ve sosyal haklar alacaklar. İşçilere, grevde geçen sürenin ücretlerinin de ödenmesi kararlaştırıldı.

Toplu Sözleşmenin imzalanmasından sonra 83 gündür süren THY işyerlerindeki grev de kaldırılacak.

Bu arada, grev nedeniyle uçamayan uçakların hemen bakıma alınacağı ve bunun yaklaşık bir hafta süreceği bildirildi. Yetkililer, önümüzdeki Cuma günü muhtemelen uçakların havalanabileceklerini belirttiler.

Her yıl olduğu gibi, yine vitrinler "Anneler Günü"nde genç, yaşlı her yaşta "çocuğu" annelerine hediye almağa çağıran yazılarla donatıldı.

Anneler Günü diye diye insanların en güzel duyguları sömürülüyor

Vildan YİĞİT–Hüseyin AVUÇ

En güzel şeyleri var eden, evlatlarını topluma yararlı birer kişi olarak yetiştirmek için didinen, onlar için yoğunu var eden, yemeyip yediren, giymeyip giydiren analarımızı memnun etmek elbette tüm evlatların görevidir. Hep yaratıcı, yapıcıdırlar... Ve ülkemizde de en güzel günlere gebedir analar... Doğayı yenileyen, toplumu ileri götüren, hayatın vazgeçilmez varlıkları analarımızı, senenin bir gününde memnun etmeye çalışmak yetmez elbette. Onlar tüm bir yaşam boyu mutlulukların en büyüğüne layıktırlar...

Pahalılığın, işsizliğin, sömürünün, soygunun hesabının kitabının olmadığı; evlatların faşist kurşunlarla kahpece öldürüldüğü; evladıma gelecek kurşun bana gelsin diyen anaların çoğunlukta olduğu analar mutlu olamaz. Her şeyde olduğu gibi anneler günü de sömürü ve soygun çarkının dişlileri arasında sermaye sahiplerini memnun etme günü haline getirilmiştir. Vitrinler düzülür, gazetelerde, televizyonda sürekli reklamlar yapılır, anneler gününde... "Annelerinize en güzel hediyeler bizde...", "annelerinizi mutlu etmek istiyorsanız hediyenizi bizden alın" diye... Anneler günü diye diye insanın güzel duyguları sömürülüyor.

Anneler günü, gözü yaşlı, yüreği yanık analarımızın dudağında bir günlük gülümseme anlamında kullanılamaz. Tabi ki annemize bir demet çiçek veya küçücük bir hediye vermek güzeldir. Ancak analarımıza pahalılığın, işsizliğin, sömürünün, evlat acısının olmadığı bir dünya armağan etmek hediyelerin en güzelidir.

Hikmet SALMAN
(Pazarlamacı)

"Anneler Günü bir tüketim günü olarak kullanılıyor"

Handan Öncel ve Sernur Ataol her ikisi de öğrenci "Anneler günü"nde insanların duygusal ve ekonomik yönden sömürüldüklerini belirtiyorlar.

Anneler gününü toplumumuzda özel bir gün olarak kutlamak çok yanlış bir şeydir. Ama bunda bazı çevrelerin çıkarları olduğu için daha birkaç hafta öncesinden: "Anneler gününde annelerinizi hatırlayın", "Anneler gününde annenize bir kamyon alamazsınız. Ama.... bir kamyon dolusu hediye alabilirsiniz" vs. vs. diye çeşit çeşit reklamlar yapılıyor. Böylece "anneler günü" mağazaların reklamlarıyla bir tüketim günü olarak kullanılıyor. Kısacası, insanları duygusal ve ekonomik yönlerden sömürüyorlar.

Makbule Yankes kırtasiyecilik yapıyor. Makbule Yankes, "biz annelere en büyük armağan çocuklarımızın geleceğinin sağlanmasıdır" diyor.

"Anneleri hatırlamanın özel bir günü yoktur"

Annelerin hakkı hiç bir zaman ödenemez, bir güne de sığdırılamaz. İyi bir evlat annesini bir gün değil her gün hatırlar Bunun özel bir günü yoktur Başka yönlerden sömürüldüğümüz yetmiyormuş gibi bir de bu yönden sömürülüyoruz. Bu ekonomik koşullar altında çocuklarımızı zor durumda bırakıyorlar. Bizler çocuklarımıza ne veriyoz ki onlardan ne bekleyelim. Anneler gününün kutlanabilmesi için tüm insanların huzur ve refah içinde olması gerekir.

"İnsanlar gereksiz tüketime teşvik ediliyor"

Anneler günü insanları acıya boğmak ve gereksiz tüketime teşvik etmekten başka bir şey değil. Günde ortalama olarak 15-20 genç ölüyor, birçok annenin yüreği kan ağlıyor. Bu annelerin gününü kim kutlayacak? Basın, yayın araçları anneler gününde, tüketimpolitikası izlerken bu annelere ne kadar acı verdiklerini biliyorlar mı? Hoş bilseler ne yazar. Zira onlar kendi ceplerinin dolmasına bakarlar. Can güvenliği ve ekonomik koşulların iyi olmadığı bir ortamda, anneler günü diye bir gün koyup anneleri sözümona sevindirmeye çalışacaklarına ilk önce bu sorunlara çözüm bulsunlar. Başka bir diyeceğim yok.

Yaşar Tezcan'da öğrenci. Yılın salt bir gününün annelere ayrılmasını anlamsız buluyor.

"Anneler Günü bir sömürü aracıdır"

Her şeyden önce anneler yılın bir gününde hatırlanacak bir insan değildir. Toplumumuzda anneler, kırda olsun, kentte olsun hem evde hem dışarda çalışıp, çocukları için kendilerini feda eden kişilerdir. Yılın bir gününü annelere ayırmak anlamsız bir şeydir. Zaten dükkanlar Anneler Günü maskesi altında insanları ekonomik yönden sömürüyorlar.

Gönül ister ki şu fiyatlar uygun olsa da bizler de değerli varlığımız olan annelerimize değil hediye, ihtiyaçları olan bazı şeyleri alabilsek.

Kamer SÖZER (Ev Kadını)

"Bizim için en güzeli çocuklarımızı sağ sağlim ve mutlu görmektir"

Anneler günü diye bir şey düşünemiyoruz. Annesini seven bir evlat annesini her zaman hatırlar. Bunun ne bir günü ne de bir saati vardır. Bizim için en güzeli, çocuklarımızı sağ sağlim ve mutlu görmektir. Bizce anneler gününde çocuklarımızın harcadığı parayla sadece satıcıların yüzü gülüyor. Bu anneler günü de nereden çıktı?

Birileri rahatsız olmuş bu garip kaval sesinden. Telefon etmiş yetkili bir yerlere. "Atın bunları buradan" diye. Ertesi sabah yıkılmış çadırları, "on dakikaya kadar yok olun" denilmiş bu çaresiz insanlara.

ANAYASA MADDE: 49

Devlet, yoksul veya dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır...

Değil konut sağlamak, çadırlarını söküp yağmur altında bıraktılar

Handan ERBAYAV — Fevzi SAYGILI

Ankara Emek mahallesinde o koca koca blokların arkasındayız Döne ana, eli yüzü yara bere kapkara, çocuklarının arasında kara kara düşünüyordu... Yanına yaklaşınca kendiliğinden başladı anlatmaya "biz hırsız değiliz, uğursuz değiliz, hiç birimizin sabıkası yok. Hiç kimseyebir zararımız yok ki, neden kovuyorlar bizi?..."

Hatay'ın Kırıkhan İlçesinden kalkıp gelmişler Ankara'ya, belki karnımızı doyuracak birkaç kuruş kazanabiliriz diye... Altmış kişilik aile Emek mahallesinde, Atatürk Orman Çiftliğine ait boş arsaların bir kenarına kurmuşlar çadırlarını,. Akşam üzerleri kaval çalarlarmış yorgunluk çıkarmak için. Sonra birileri rahatsız olmuş bu garip kaval sesinden. Telefon etmiş yetkili bir yerlere "atın bunları buradan" diye. Ertesi sabah yıkılmış çadırları, "on dakikaya kadar yok olun" denilmiş bu çaresiz insanlara...

6 çocuk anası döne Masum, dizinde çocukları habire telleri büküyordu. Ne yapıyorsun diye sorduğumuzda, başladı anlatmaya: teker alırık yakarık, karasına belene belene, sonra keserik küçük halka biçimi tekrar yaparık, Ondan sonra kağıt alırık kilosuynan, onu da keserik, küçük kitap makinasıyla dikerik, Ondan sona ekmek hamuruyla yapıştırırık, sonra boya alırık kendini dört çeşit boyarık. Boyadıktan sona telle kamışa bağlarık, ondan sona kamışı sepete dizerik... erkekler de gündüzleri satar"

"MEMLEKETİMİZDE İŞ YOK, EV YOK, TARLA YOK..."

Memleketinizden neden kalkıp geldiniz diye sorduğumuzda, 19 yaşındaki yeni gelin Nergiz Şahin şöyle yanıtladı: "memleketimizde iş yok, evimiz yok, tarlamız yok, bir fabrika yok ki çalışak. Bu yüzden gezerik. Gittiğimiz yerlerde 1-1.5 ay kalırık. Aslımız Hataylıdır. Eğer işimiz iyi gitmezse yol parasını çıkartıp başka bir yere göçerik. Bundan sonra İstanbul'a, Kayseri'ye gidecez"

Ailenin yaşlı erkeklerinden İbrahim Çatlak, sabahtan beri hiç iş yapamadıklarından yakındı.... "çoluğumuz çocuğumuz, hepimiz aç açık... Bize kimse bakmaz. Sabah geldiler çadırlarımızı söktürdüler. Nereye gideceğimizi, ne yapacağımızı bilemiyoz. Yağmur yağarsa nolacak, bu kadar çocuk, yataklar, her şey ortada... Biz bu vatanın evladı değil miyiz?... Niye gelip çadırlarımızı söküyolar?.. Kime ne zararımız vardı..."

TV

12.50 TATİL SİNEMASI

"Kulübe"

Yönetmen: Fritz Lang
Oynayanlar: Marlene Dietrich Arthur Kennedy, Mel Ferrer, Gloria Henry.

Olaylardan çok kahramanların kişiliklerine önem veren bir Western "Kulübe" 1952 yapımlı film, olaylardan çok kahramanların kişiliklerine önem veren bir Western olarak karşımıza çıkıyor. .

"Kulübe," durağan akışına rağmen müziği ve yerinde rol dağılımıyla izlenebilir hale gelmiş, ne tümüyle bir serüven ne de tümüyle bir karekter filmi.. Eğlendirici, dinlendirici bir yapıt.

Filmin Konusu:

Küçük bir kasabada yaşayan Vern, Peth ile evlenmeye karar verir. Evliliklerine 8 gün kala kasabaya gelen haydutlardan biri Beth'in dükkanına girerek soyar, Beth'e tecavüz ederek öldürür. Vern haydutun peşine düşer. Bu arada isminden sürekli sözettiren, adeta bir efsane yaratmış olan Altor ile tanışır.

14.25 Tatil Gününde neler var

14.24 Açılış ve programların detayı. 14.30 Nazım Şerbetçioğlu (T. Hafif M.) "Ayrılık", "Belki bir gün", "Hep aldandım". 14.40 SİRK 1. bölüm. 15.00 Çevre kirlenmesi ile ilgili bir film. 15.10 TUĞRUL ŞAN (T.Halk Müziği) "Sarıh yazma", "Siyah perçemlerim", "Tarlaya ektim soğan".

20.40 Yunus Emre

Asaf Demirbaş'ın hazırladığı programda 6-11 Mayıs arasında ilan edilen Yunus Emre haftası işleniyor. Otuz dakikalık programda Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Nihat Nirun, İlahiyat Fakültesi İslam Felsefesi ve Filozofları Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. İbrahim Agah Çubukcu ve Yunus Emre yolunda Türk şairleri Derneği Başkanı Aziz Bölel

21.05 DALLAS

Dizinin "YUVAYA DÖNÜŞ" adlı bölümü yayınlanacak. Bobby bir rastlantı sonucu abisi Gary ile karşılaşır, eve dönmesi için onu ikna eder. Bu arada annesi ile gizli gizli buluşan Lucy babasının gelmesinden cesaret alarak annesi ile babasını karşılaştırır. Ve annesininde çiftliğe dönmesini sağlar.

Günaydın 11.00

Şebnem Savaşçı ile Bilgi Gökçeer'in birlikte sundukları programda, oyun ve oyuncak köşesi, çizgi film Jereny, Anitdolu Yurdun Köşesinde Erzincan Altıntepe, Mektubun Öyküsü, Trafik, Anneler Günü ile ilgili bir bölüm yeralacak. Ayrıca müzik köşesinde, İlhan Sürmen "Ninni" ve "Annem" adlı şarkıları okuyacak.

TV'de BUGÜN

11.00 GÜNAYDIN
12.00 HAFTANIN ŞARKISI
12.05 YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
12.50 TATİL SİNEMASI
14.25 TATİL GÜNÜ
17.00 HABERLER
17.05 TATİL GÜNÜ
19.30 TAŞ DEVRİ
20.00 HABERLER
20.35 SAZ ESERLERİ
20.40 YUNUS EMRE
21.05 DALLAS
21.50 TÜRKİYEM
22.50 HABERLER

Demokrat Çocuk

Gün ANNELERİMİZİN ...

Çocuklar koca yılı aldınız haftanız var, bayramınızı kutladınız! Okudunuz, duydunuz ve herkesin sizden yana olduğunu öğrendiniz! Şimdi sıra annelerin... Yılın günlerinin böylesine paylaşıldığı bir ortamda bir gün de annelerimize verilmiş çok mu?

İlk kez Amerika'da kutlanan Anneler Günü, daha sonra tüm dünyada benimsendi. Son yıllarda bizim ülkemizde de kutlanmaya başlandı.

Anneler Günü'nün gelmekte olduğunun ilk müjdecileri vitrinler, ilanlar ve reklamlardır. "Annenizin armağanını aldınız mı? Almadınızsa...alın", "Annenize Anneler Günü'nde alacağınız en güzel armağan...dır." gibi. Seviyorsanız annenizi bu sevginizi kanıtlamanın en iyi yolu alacağınız armağanın fiatıdır. Anneler Günü, anamıza duyduğumuz sevginin bir göstergesi değil de, ilan edilen alışveriş bayramında zaten boş olan cüzdanların, iyice boşalması için düzenlenen bir yarıştır.

Günün bir özelliği daha var! Yılın annesi.... Kimdir yılın annesi? Ya çok para kazanmanın yollarını bulmuş bir oğul yetiştiren bir anne, ya da vergilerden düşerek bir yerlere bir şeyler bağışlamış bir anne!

Ya bizim analarımız! Biz analarımızı sevmez miyiz? Hem de nasıl. Bizim sevgimiz ne çamaşır makinası ne de arabayla ölçülür. Bizim analarımızın yürekleri yanık, gözleri yaşlıdır.

Bizim analarımıza vereceğimiz en güzel armağan, onların yüzlerinden gülüşün, yüreklerinden sevincin eksik olmayacağı bir dünya için çalışmak olacaktır.

Güneş AĞABEY

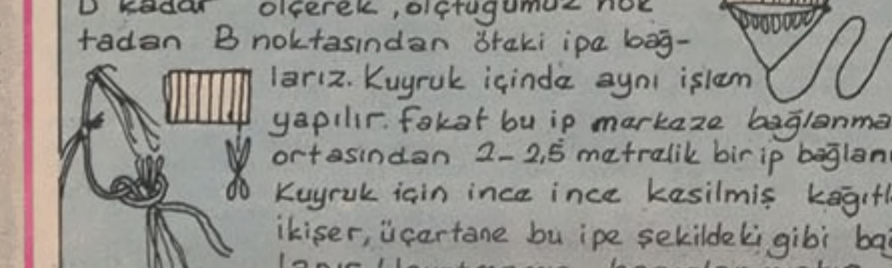
Uçurtma mevsimi geldi

Malzeme: 3 adet ince çıta veya kargı, ince sicim, Kağıt, Tutkal veya Hamur.

Eşit boydaki kargı yada çıtalarımız şekildeki gibi altıgen olacak biçimde tutulup ortalarından iple sarılıp sabitleştirilir, ve ip bir çıta boyu kadar pay bırakılıp kesilir. Sonra yine şekildeki gibi iskeletin kenarlarıda iple sarılır ve sabitleştirilir.

İskeletimiz tamam olunca bunu kağıdımızın üstüne koyup katlama paylarını bırakarak kağıdımızı keseriz. Ve mümkün olduğu kadar az hamur veya tutkal kullanarak iskeletimizi kaplarız. Renkli kağıt kullanarak uçurtmamızı süsleyebiliriz.

Sonra bir ucunu üstteki A noktasına bağladığımız ipi B dan geçen bir üçgen yapacak şekilde C köşesine bağlarız ve önceden çıtaları sararken bıraktığımız ipi D kadar ölçerek, ölçtüğümüz noktadan B noktasından öteki ipe bağlarız. Kuyruk içinde aynı işlem yapılır. Fakat bu ip merkeze bağlanmaz, ortasından 2–2,5 metrelik bir ip bağlanır. Kuyruk için ince ince kesilmiş kağıtlar ikişer, üçertane bu ipe şekildeki gibi bağlanır. Uçurtmamız hazırlanmıştır.

SİZLERDEN

NEREDESİN MUTLULUK

"Anneler günü'nü kutlamayan analarıma"

Ben,
Doğu'lu bir anayım

Büyük şehirlerde
Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de
Anneler Günü kutlanırmış
Biz kutlamayız...

Çalışır ağanın
Tarlasında, bağında, bahçesinde
Çoluk çocuk

Ağa bize para verir
Ana biz mutlu değiliz
Analar Doğulu analar
Haykırıyor...

Neredesin mutluluk
Fazla uzakta olmamalısın
Çünkü sana ihtiyacımız var.

Nasır (Lise 1) Ankara